

Előadás-sorozat, továbbképzés Füreden

Március 6. és 9. között Balatonfüreden találkoztak a Távközlési Dolgozók Szabad Szakszervezetének és a kisebbségi frakciónak a képviselői egy olyan tanfolyam keretében, mely napjaink fontosabb problémáit igyekezett megtárgyalni, neves szakelődök közreműködésével.

Dr. Lajtai György, az Érdekvédelmi Tanácsadó Szolgálat igazgatója megpróbált konkrét példákra keresztül áttekintést

— Gondolom, ezek kapcsán kötelezettségei is.

— Természetesen. És lehetetlen állapot, hogy a kormányban azon szervezeteknek, amelyeknek az a hivatása, hogy ezek orvoslásában közreműködjenek, messze nincs akkora szavuk, mint azoknak, akik a bevételi oldalon állnak. Ez vezet ahhoz, hogy a privatizáció következtében — mely hozzájárul a korábban túlfoglalkoztatással jellemezhető magyar gazdaság racionalizálásához — gyorsabban ürül ki a foglalkoztatási alap kasszája. Utántöltésére a privatizációs bevételekből nem kerül sor, nincsenek garanciák, melyek ezt biztosítanák; marad a dolgozók zsebe.

— Azaz mi, akik szenvedői vagyunk ennek a folyamatnak, a költségeit is mi magunk vagyunk kénytelenek fedezni.

Nagyon sújt minket a privatizációs folyamatban az érdekegyeztetés teljes hiánya, a szakszervezetek kiszorított helyzete az átalakulásokkal kapcsolatos döntésekben. Ebben viszont, az alkalmankénti belső viták miatt, felelősek a szakszervezetek is.

— Előadásában információhiányról is beszélt, mely egy nagyon jelentős réteget szorít ki a piaci viszonyokban való eligazodásban. Mi ennek a lényege?

— Az úgynevezett kisember nem kap megfelelő információt, jogaival nem tud élni. A vezetők csak igen szűkre szabott tájékoztatást adnak, elhallgatnak fontos dolgokat, s a dolgozóknak fogalmuk sincs, mi történik körülöttük. Ezért nagyon fontos, hogy ezeken a tárgyalásokon a szakszervezetek szakértőket alkalmazzanak. A mi szervezetünk, az ÉTSZ ezen igyekszik segíteni.

Tervezett változások

Dr. Hajdú Attila előadása elsősorban azzal foglalkozott: több ponton bizonyítható, hogy a jelenlegi munkaügyi szabályozás nem tartható.

— Kívülről ez úgy tűnik, a szabályzat úgy rossz, ahogy van? — kérdeztük az előadót.

— Az egész érdekvédelmi jog, jogi struktúra nem ennek a kornak és helyzetnek megfelelő. Az új Munka Törvénykönyvére úgy kell tekinteni, mint arra az érdekegyeztetési rendszerre, amit szeretnénk.

— Iszonyú késésben vagyunk rengeteg fontos kérdésben. Az új Munka Törvénykönyve mikorra várható?

— A tervek szerint júniusban kerülne a parlament elé. De nincs még megfelelően előkészítve. Folynak a viták, de még nagyon embrionális az anyag. Az alapelveket meghatároztuk, amelyhez figyelembe vettük a külföldi kutatásokat is. Ez azzal számol, hogy plurális szakszervezeti struktúra alakul ki Magyarországon, s megadja a szakszervezetek versenyzési szabályait is. Gondolunk a képviseleti jogosultságra, mely meghatározza, hogy amikor kollektív szerződést kötnek, ki üljön tárgyalóasztalhoz. Ez elemeiben ma is megvan, de most úgy érzem, a súlypont áttevődik a területekre és az ágazatokra. Ennek a szabályozási logikának az a lényege, hogy a kormány nem szólhat bele direktben a munkajogi szabályozásba; ez kollektív megállapodás függvénye.

— Véleményem szerint a jövőben a területek súlyának növekednie kell. A szakszervezeti munka súlypontja ide fog áttevődni, s evégett a szakszervezeteknek előre kell mozdulniuk. — Érzésem szerint indokolatlan az üzemi bizottságokkal szembeni félelem. Egyelőre az a baj, hogy az esetleges ellentéteket, vitákat nem lehet eldönteni, mert egymás mellett élő szervezetek képviselik álláspontjukat, holott a többségi elv szerint minden vita megoldható lenne. Az üzemi bizottságokat ma sokan úgy tekintik, mint a szakszervezeti szerepkört átvőket. Ez a félelem részben jogos, hiszen a munkahelyi szakszervezetek jelentős része jóléti tevékenységet folytat, ezzel igyekszik magát legitimálni, ami nem helytelen, de nem is elsődleges. Ezek a jogok min-

den dolgozónak járnak, a szakszervezet pedig végezze azokat a dolgokat, melyeket a kollektív szerződés szerint végeznie kell.

Kisebbségi gondok

A pénteken elhangzott előadások után késő este ültek össze a kisebbségi frakció képviselői, ismertetni egymással gondolataikat. A beszélgetés során igen élesen vetődtek fel a már megkötött, vagy most kötetendő kollektív szerződések hiányosságai, a dolgozókra hátrányos következményekkel járó változások sokasága.

Egyes helyeken a pénzühiányt úgy oldják meg, hogy dolgozókat különféle rafinált értelmezések alapján végkielégítés nélkül bocsátanak el, s a bérköltség megmarad. Az így megmaradó pénzből prémiumokat fizetnek, de ebből a vállalatnak semmi haszna nincs, csak az érintetteknek. Olyan eset is előfordult, arra presszionáltak dolgozókat, hogy 13. havi fizetésüket ajánlják fel munkáltatójuk-

gi dolgokban visszakérdezni, netán az elszámolásokba betekinteni. Ahol ezt megteszik, pillanat alatt megfagy a légkör, s a kérdezők gyanús, izgága elemekké válnak. Még akkor is, ha ők választott képviselői egy hivatalos testületnek, s alapos elszámolnivalójuk van azokkal szemben, akik bíznak bennük.

A hozzászólók mondataiból kiviláglott, hogy gazdasági vezetőik minden lehetségest megragadnak abból a célból, hogy olyan szerződéseket kössenek, melyek egyoldalúak, s csak a dolgozókra nézve hátrányosak. A másik oldalon álló szakszervezeti tisztségviselők pedig sok esetben tehetetlenek, hiszen minden jó szándékuk ellenére sincs esetleg megfelelő gazdasági képzettségük, s a szerződések tervezeit is hézagosan, és általában igen későn kapják meg. Sok esetben úgy, hogy fontos kérdésekre csak szóbeli magyarázatot, ki egészítést kapnak. Ez pedig nyilvánvalóan nem fogadható el.

A másik, ami sajnos egyre inkább eluralkodik országunkban: az emberek jogait védő tiszteségeseknek korábban politikai retorzióktól kellett tartaniuk, most az elbocsátástól. Az egykori megtorló politikai üldözöttség leegyszerűsödött, s az egyre élesebben jelentkező munkanélküliség jogos félelemmel tölti el sok, igazát védő embert. Helyzetük egyre labilisabbá válik. Az ebbe való beletörődés — ne féljünk kimondani — viszont alapjaiban kérdőjelezi meg zsenge demokráciánk embert segítő törekvéseit.

Nincs az a nyugati kapitalista cég, részvénytársaság, vagy nagyiparos, aki dalolva nyitná meg pénztárcáját dolgozóinak szociális igényei előtt. Valamivel azonban mindegyikük nagyon tisztában van: ha ezt nem teszi, olyan ellenérzést szül, mely a munka hatásfokát veszélyezteti. Ezt pedig még rémálmodunkban sem szeretik. Számukra az a fontos, hogy az alkalmazottak reggelente kivasal-

tan, sima arccal lépjenek a munkahelyre, s ne az járjon a fejükben, gyermekük vajon milyen betegséget szed össze az óvodában, melyet lehet, hogy pillanatokon belül megszüntetnek. Ne az járjon az eszükben, honnan kuporgatják össze azt a pénzt, amellyel nyáron pihenni viszik a családot. A létbizonytalanságban élő dolgozó óhatatlanul selejtes terméket gyárt, teljesítménye fabatkát sem ér. Ezt a tőkés tudja, de ha nem:



kökemény szakszervezeti funkcionáriusok világosítják fel erről.

Úgy tűnik, ezek hazánkban még csak foltokban lelhetők fel, s képviselőit a gazdaság felemelkedésének kerékkötőként tartják számon. Nem olyan reformerekként, akik érdekeket egyeztetve azon munkálkodnak: adjuk meg a királynak, ami az övé, de a palotát valójában a nép építi fel.

Kiskirályok sohasem alkottak maradandót; hodályt, széteső monstrumot igen, de nem árt elgondolkozni azon, mi marad belőlük.

Hogyan kössünk kollektív szerződést?

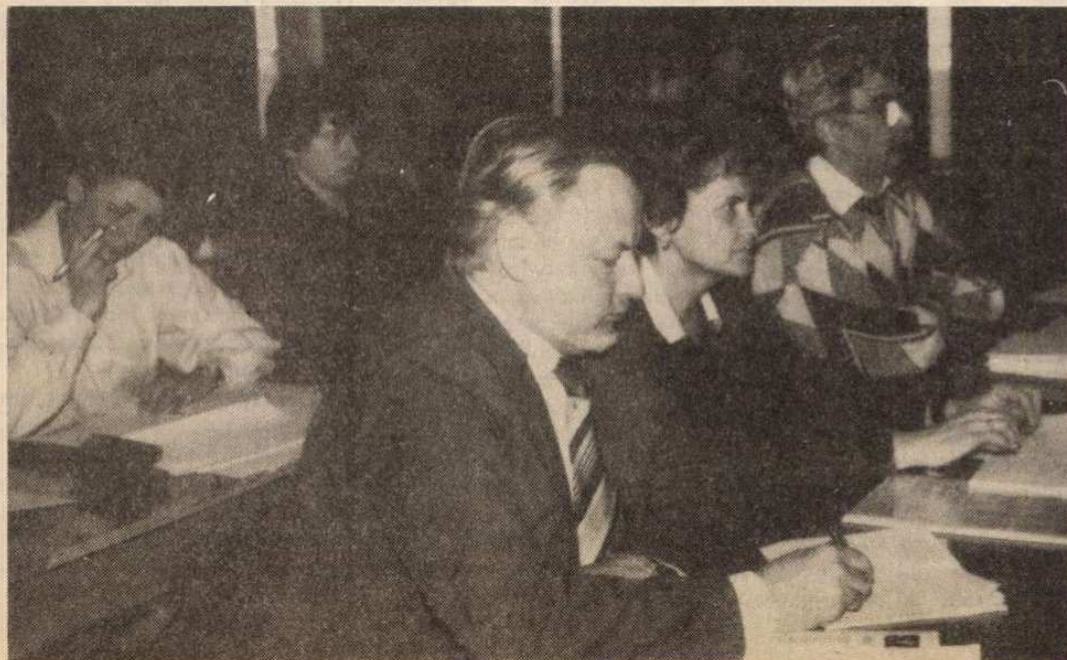
Szombaton délelőtt a kisebbségi frakciónak dr. Takács György, az Érdekvédelmi Tanácsadó igazgatója (Folytatás a 2. oldalon.)



adni arról, hogy a privatizáció — mely igen felgyorsult Magyarországon — milyen pontokban sérti a dolgozói érdekeket.

A privatizáció veszélyei

— Az egyik tapasztalat az — mondta kérdésünkre az előadás után —, hogy az átalakulásoknál a foglalkoztatáshoz fűződő érdekek miatt az emberek költségeit, áldozatait kevésbé veszik figyelembe. Ennek talán az a legfontosabb oka, hogy a privatizációt ilyen centralizált módon vezénylő állami vagyongyűnősség ügyszólván csak a bevételek gyarapításában ért el eredményt. Magyarázat lehet természetesen a magyar állam rendkívüli eladósodottsága, de az elfogadhatatlan, hogy ez a szervezet nincs tekintettel arra, hogy a privatizációnak nemcsak bevételei, hanem költségei is vannak.



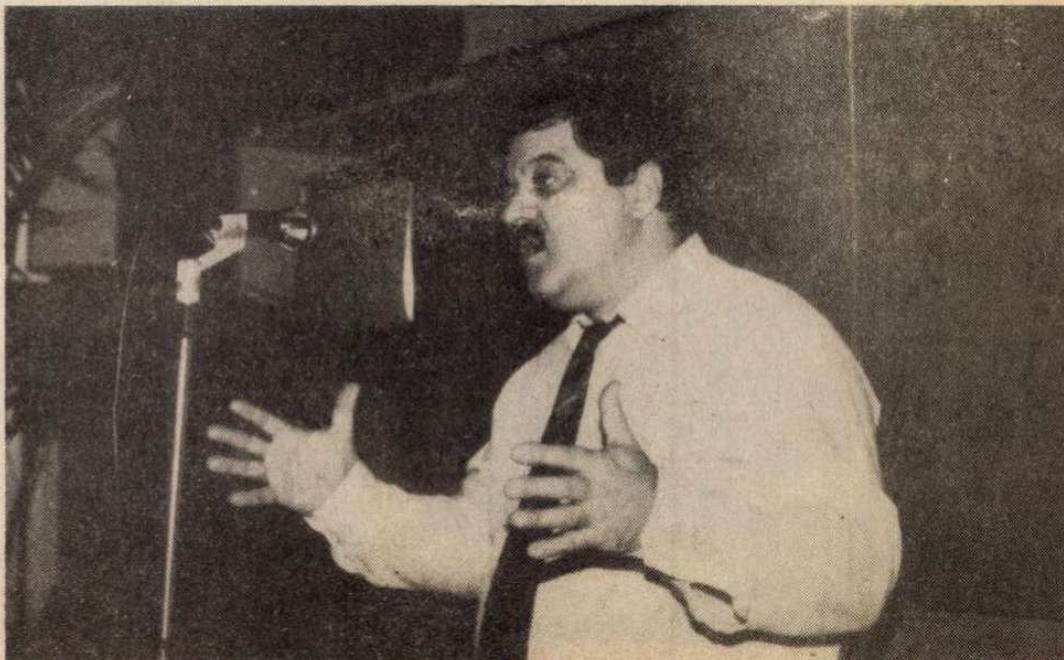
A résztvevők egy csoportja



nak. Ezt ők megtették, mintegy 2,7 millió forint értékben, mert félték az elbocsátástól.

Az ilyen ráhatások viszont már az egykori békekölcsonök hangulatát idézik, s még belegondolni is rossz, mi jöhet utána. Valami olyasmi, amiből ma már senki se kér.

Van, ahol megsértődnek, hogy a szakszervezet képviselői milyen módon mernek gazdasá-



Terven felüli előadás: dr. Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke

Továbbképzés Füreden

(Folytatás az 1. oldalról.)

nácsadó Szolgálat jogi szakigazgatója tartott előadást, a sokat vitatott kollektív szerződésekről. Őt is felkértük egy rövid beszélgetésre.

— Ön, aki profi a szakmában, nyilvánvalóan megszívlelendő és főleg gyakorlati tanácsokat tudott adni hallgatóinak. Melyek voltak ezek?

— Először is, véleményem szerint a szakszervezeteknek saját maguknak kell eldönteniük, mit akarnak tenni. Ehhez tudniuk kell, meddig terjednek a tulajdonban rejlő részjogosítványok, hogy ne a tulajdonos jogait akarják vindikálni maguknak, hanem világosan, egyértelműen a munkavállalók érdekeit. Beleértve a bért, beleértve a munkaviszonyt, s mindazokat a munkajogokat, melyek akár a foglalkoztatáspolitikai körébe nyúlnak át.

normák és a munkaszolgáltatás arányait. Ha ez nincs meg, a szakszervezetek a bértárgyalásokat csak a munkafeltételek ismerete nélkül tudják végrehajtani. Én három pontban látom a szakszervezeti megújulás feltételeit.

— Először a szakszervezeti megeremtelése, másodsor a szakszervezeteknek különbséget kell tenniük a privatizáció és a konszolidáció között. Harmadszor a kollektív szerződések struktúrájának és annak tartalmának meg kell változnia. Nem előírás, hogy egy munkahelyen csak egy kollektív szerződést lehet kötni. Tudomásul kell venni azt is, és tudatosítani kell, hogy amikor a munkáltató kollektív szerződést köt a dolgozók képviselőivel, nem kegyet gyakorol, hanem elemi kötelességét teljesíti.

A Távközlési Vállalat stratégiája és foglalkoztatáspolitikája

Ugyancsak szombaton délelőtt adott tájékoztatást dr. Krupánics Sándor vezérigazgató-helyettes a Távközlési Dolgozók Szabad Szakszervezete titkárainak a vállalat stratégiai elképzeléseiről.

Mint elmondta, ebben az évben a továbblépés egyik alapja a távközlési törvény jóváhagyása, melynek nyitottnak kell lennie. A következő három évben meg kell épülnie az 56 pontos digitális és gerinc távhívóhálózatnak, ami a 111 milliárd forintos beruházási programból mintegy 35 milliárdot igényel. Ez azt is jelenti, hogy jövő év végéig 1 millióról 1,5-re növekszik az előfizetők száma, 1993. végére pedig eléri a 2 milliót.

A nyereség alakulásáról szólva elmondta, hogy az elmúlt évben a tervezett 6,9 helyett 8 milliárd forint volt a vállalat nyeresége az új szabályzóval. Az idén 11-12 milliárdos nyereséget terveznek.

Új, hogy a dolgozók vagyongjegyeket vásárolhatnak, s így júliustól részvényesekké válhatnak, amikor végre többszöri használat után a vállalat rt.-vé alakul.

A közeljövő feladata a vállalat új arculatának (imázs) a megteremtése, s az irányítási szintek csökkentése. Ésszerűsíteni, egyszerűsíteni kell a nyilvántartási és a statisztikai munkát is.



A jelenlegi létszám — nemzetközi összehasonlítás alapján — a másfélszerese annak, mint amit a mai hálózat igényelne. Ennek ellenére nem terveznek elbocsátásokat. Átképzéssel, továbbképzéssel, a vállalatban belüli áthelyezéssel tervezik megoldani a gondokat. (Egy apró, de jellemző adat, mindössze a dolgozóknak a 0,7 százaléka, 157-en tudnak angolul, amire pedig a távközléstechnikában nagy szükség lenne.)

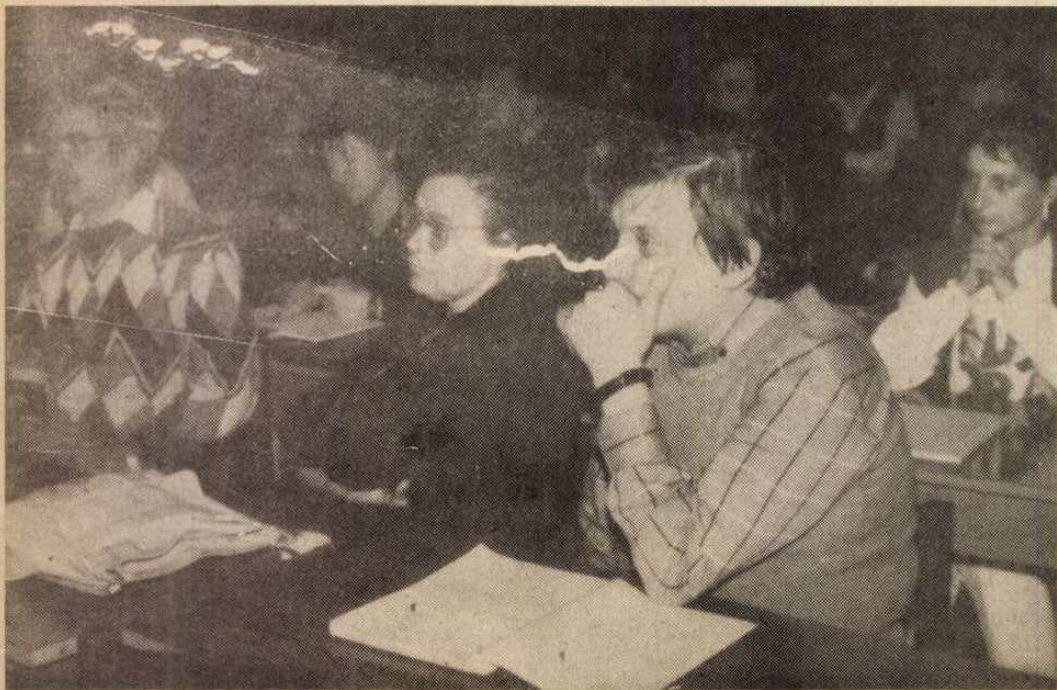
Mint befejezésül a vezérigazgató-helyettes elmondta, meggyőződésük, hogy a jövőbeni sikerekhez az emberi erőforrás „jósága” fontosabb, mint a műszaki fejlesztés. E témát fejtette ki előadásában dr. Pásztory Tamás igazgató, aki elmondta, hogy már megvan a tervük a komplex személyiségfejlesztésre, az oktatási rendszer átalakítására és az érdekeltiségi rendszer bevezetésére. Jó lenne, ha a vállalatnál lévő 21 372 dolgozó azonosulna a cég céljaival.

Sajnos, ma a bérrel való motiválás minden mást elhomályosít. Ez is szegénységünk egyik fokmérője, hiszen az igazi célunknak a komfortérzet növelésének kell lennie. Ebbe természetesen beletartozik az életpálya, a karrier megtervezése, a személyiségfejlesztés és a minél teljesebb körű szociális ellátás is — mondta befejezésül dr. Pásztory Tamás.

*

A három és fél napos előadás- és megbeszéléssorozat elérte célját, mivel a megjelent több mint 50 alapszervi titkár mindegyike új, bőséges és közvetlen információhoz jutott, amit — reméljük — környezetüknek továbbadnak.

mezőfi—veégh



A hírközlési ágazat valamennyi dolgozójának érdekvédelme és képviselete szempontjából jelentős eseményre került sor február 28-án a Munkaügyi Minisztériumban. Megalakult az Érdekegyeztető Tanács bizottságaként az Infrastruktúráis Szolgáltatások Érdekegyeztető Bizottsága (továbbiakban ISZÉB).

Mindenki előtt ismeretes, hogy — hiszen lapunk szombatemberi számában erről beszámoltunk — a Közlekedési, Hírközlési és Vízgazdálkodási Minisztériumhoz tartozó három nagy infrastruktúráis szakszervezeti tömörülés akcióegységet hozott létre, és augusztus 16-án megalakították az Infrastruktúra Szakszervezeteinek Akciószövetségét. E szövetséghez a későbbiekben csatlakozott a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Dolgozók Szakszervezete, majd február 28-án, az ISZÉB létrehozásakor már a szövetség tagja volt a Kommunális Dolgozók Szakszervezete és a Vízügyi Közfoglalkoztatási Dolgozók Szakszervezete.

Szintén ismert tény, hogy 1990. október 3-án került sor — a hírközlés területén működő valamennyi érdekképviseletet tömörítő szervezet egybehangzó akaratával — a Hírközlési Szakszervezeti Kerekasztal létrehozására. Lapunk novemberi számában erről is tájékoztatást adtunk, melyet a következő sorokkal zártunk: „Bizva a kormány és a minisztériumok politikájának változásában, amely az érdekképviseleti szervek törvényben garantált jogainak betartását eredményezi, elképzelhetők, hogy a közeljövőben lapunkban számot adhatunk a fórum megalakulásáról és feladatairól.”

Ma már beszámolhatunk arról, hogy ez a fórum létrejött. A Hírközlési Érdekegyeztető Fórum (továbbiakban HÉF) feladata azáltal, hogy az ISZÉB az ET bizottságaként működik, kettőssé vált:

Megalakult az ISZÉB

— egyrészt ellátja a minisztérium szintjén az érdekegyeztető rendszerben a munkavállalói érdekképviseletet,

— másrészt középszintű érdekegyeztető fórum.

A fórumban érezhető a hiány, hogy a HÉF, sajnos nem tudja ellátni valamennyi érintett dolgozó képviseletét, mivel a Távközlési Dolgozók Szakszervezete nem csatlakozott hozzá. Igaz, bővült, mivel a TDSZ-hez tartozó Helyközi Távbeszélő Igazgatóság kérte felvételét. (11 alapszervezetben 1466 szakszervezeti tag határozott úgy, hogy kéri a felvételét a Hírközlési Szakszervezeti Kerekasztalba, és a képviselettel a területi titkárt bízták meg. A kerekasztal a felvételi kérelmet egyhangúlag elfogadta.

A Munkaügyi Minisztériumban február 28-án az érdekegyeztetés képviselői — munkavállalók, munkáltatók, kormány, önkormányzatok — ültek össze, hogy az infrastrukturális szektor érdekegyeztető fórumát létrehozzák, és az ügyrendre tett javaslatot elfogadják.

Az ügyrend tételes megvitatása előtt az érdekeltek megállapodtak abban, hogy az ISZÉB-re szükség van, mert országos szinten jelenleg az infrastrukturális érdekképviselete sehol nem jelenik meg. Az érdekegyeztetést — országos szinten — az elkövetkezőkben az alábbi tagozódásban tudják csak elfogadni: versenyszféra, infrastruktúra, költségvetés; miután az érdekek a tevékenységek tagoltságához igazodnak.

Az ISZÉB jogosítványairól a következőkben állapodtak meg:

● *ajánlási, véleményezési* illetékességgel rendelkezik az infrastrukturális működésre, fejlesztésre, tulajdonváltásokra vonatkozó gazdasági kér-

déseknél, és az ezekkel kapcsolatos jogszabályok előkészítő munkálatai, tervezetei tekintetében;

● *megállapodást köthet* az ET hatáskörébe tartozó foglalkoztatáspolitikai, bérpolitikai ügyek „szektorspecifikus” kérdéseiben.

● Az ISZÉB megállapodásai *kötelező magatartási szabályt* jelentenek a részt vevő partnerek számára. A megállapodásban részes valamennyi fél köteles illetékességi körében elősegíteni a megállapodás végrehajtását. A kormányzati szervek a megállapodások végrehajtása céljából jogszabályok kiadásával, vagy más módon intézkedhetnek.

● A partnerek kötelesek a meggyezésre törekedni. Amennyiben valamelyik kérdésben az érdekegyeztetés nem vezet eredményre, akkor az nyilvánosságra hozható. Ez esetben a tárgyaló felek saját hatáskörben döntenek az érdekvérvényesítés módjáról.

Az ülés résztvevői konszenzusra jutottak az ISZÉB működési rendjéről, a meggyezés módjáról.

Az ügyrendnek végezetül egyetlen vitás pontja maradt, amiben nem tudtak megállapodni: az önkormányzatok képviselői ragaszkodtak az önálló megjelenéshez — negyedik oldalként —, az összes többi érintett a hármas felső melletti foglalt állást.

A jelenlévők végül úgy állapodtak meg — miután a kérdést ott eldönteni nem tudták —, azt a képviseleti formát fogják alkalmazni, amelyiket az Érdekegyeztető Tanács. Valamennyi fél elfogadta ezt a javaslatot, s ezzel megalakult az ISZÉB.

B. Gy.

Béralku?

A Távközlési Dolgozók Szabad Szakszervezete (TDSZ) titkárainak országos tanácsa 1991. január 7-én, majd az intézőbizottság január 16-án a Magyar Távközlési Vállalatnál működő két szakszervezetet együttesen érintő időszaki kérdések megbeszélésére közös intézőbizottsági értekezletet kezdeményezett.

A február 5-én Miskolcon megtartott értekezlet egyik napirendi pontja a vállalat 1991. évi bérfejlesztésével, bérszabályozásával kapcsolatos közös szakszervezeti álláspont kialakítása volt. A két testület közösen úgy foglalt állást, hogy:

● a szakszervezetek valamennyi tárgyalási szintjén továbbra is szorgalmazni kell a bérliberalizációt;

● a távközlés fejlesztése és a munkaerő megtartása céljából, figyelemmel az ismert inflációs hatásokra, azonnali bértárgyalásokat kell kezdeni a vállalat ideai bérfejlesztésének mértékéről.

A testületek felhatalmazták az országos titkárokat a vállalat vezetőivel folytatandó bértárgyalásokon részt vevő szakszervezeti delegáció felállítására. (TDSZ 3 fő, TDSZSZ 2 fő.) Az intéző bizottságok az együttes állásfoglalásban tárgyalási mozgásteret adtak a tárgyalócsoportnak a bérfejlesztés mértékére és ütemezésére, azzal a kitételrel, hogy azoktól eltérni csak egy újabb testületi döntés alapján lehet.

A vállalati szakmai vezetői kedvvel fogadták a kezdeményezést. Készségüket nyilvánították az új típusú, a béralku elvének jegyében magán szektor érdekegyeztetéses módszer alkalmazását a bértárgyalásoknál.

Az első fordulóra február 14-én került sor, amely lényegében az álláspontok kölcsönös ismertetésével zárult, mivel a szakmai és a szakszervezeti elképzelések csak egy ponton, a bérfejlesztés éves mértékénél találkoztak.

A közös intézőbizottsági állásfoglalás alapján így újabb közös testületi döntés vált szükségessé a tárgyalások további folytatásához. Ettől a Távközlési Dolgozók Szakszervezete, az országos titkártól kapott tájékoztatás alapján, elállt.

A következőkben: a két szakszervezet tárgyaló delegációja eltérő tárgyalási pozícióval volt kénytelen a második fordulóban asztalhoz ülni.

Eredmény: a miskolci közös intézőbizottsági ülésen tárgyalási alapként elfogadott közös szakszervezeti álláspontból végül is *mindössze a bérfejlesztés éves mértékére vonatkozó dolgozói igényeknek sikerült érvényt szerezni.*

Amint azt az olvasó észrevehette, mértékekről nem esett szó. Felmerülhet a kérdés: akkor mi értelme az egésznek? Írásomnak nem a bérfejlesztés bemutatása volt a célja.

Egy vállalat életében számtalan olyan dolog adódik, ami a munkavállalók érdekképviseletét ellátó szervezetekre, így a szakmai szervezetekre is nagy felelősséget ró. Ezzel a felelősséggel élni, ha egy vállalatnál több szakszervezet (érdekképviselet) működik, csak közösen lehet. Jól tükrözték ezt a közösen tartott testületi ülés is.

Ezért az objektív vagy szubjektív okok miatt (*szak*)szervezeti megosztottságnak nem az érdekvérvényesítés gyengülését, hanem inkább annak erősítését kellene szolgálnia, aminek minden szakszervezeti tisztviselő számára alapkövetelménnyé kell válnia.

— mész —

Helyesbítés helyett

Lapunk előző számában, a 2. oldalon jelent meg cikkem, „Önálló szervezetekben az érdekvédelemért” címmel. A cím sugallja tartalmát. Nem ismétellem meg, kik vettek részt ezen a kerekasztal-beszélgetésen.

A Pécs 1-es hivatal munkástanácsának két tagja a cikk megjelenése előtt levélben közölte, ha nem helyesbíték, akkor perre viszik az ügyet.

No, én ettől nem ijedtem meg, hiszen minden szó magánnyilvános van, és a cikk is igen „átfésült”.

Véleményem a következő: Endrődi Sándor képtelen a verbális vitát és a cikket szétválasztani. Holott az olvasó mit sem sejt a „mögöttesekről”. A cikk mindezt korrekt, és erre bizonyítékaim vannak.

Endrődi Sándor a munkástanács helyi elnöke. Nekem küldött levéléből idézek: „A rágalmazás ténye még a valós tények állításával is megvalósulhat, ha az a szervezetet rossz színben tünteti fel.”

Ehhez csak annyit teszek hozzá, hogy ha az újságíró korrektül, magnószalag alapján, idézőjelben, szó szerint közli az elhangzottakat, akkor rágalmazást követelt el?

És még valamit. A bevezetésben említettem, hogy a magnószalag keményebb, mint az írás. Amit leírtam, az sajtóetikai hitvallásomnak nem mond ellent.

Jó szándékomat bizonyítandó kijelentem:

Nem helyesbíték semmit, ám ezektől a túlértékény emberek től elnézés kérem, ha személyes érzelmeiket megsértettem volna. Sem őket, sem az általuk képviselt munkástanácsot nem állt szándékomnak megbántani.

— hunyor —

A ksz dolgozói vitái

Egyéves előkészület után érkezünk el ahhoz, hogy többszöri egyeztetések és kölcsönös kompromisszumok után a kollektív szerződés tervezetét dolgozói vitára bocsátottuk.

Májustól januárig

A Postai Dolgozók Szakszervezete az elmúlt év májusában többszintű ksz-előkészítő bizottságot hozott létre és működtetett, abból a célból, hogy a december 31-ig meghosszabbított kollektív szerződés helyett — annak lejárta előtt — meg tudjuk kötni saját postai kollektív szerződésünket. Munkánkat hátráltatta a keret-ksz körül kialakult vita. Ennek ellenére összeállítottuk és júliusban átadtuk a vállalat munkaügyi apparátusának a kollektív szerződéssel kapcsolatos dolgozói igényeket, javaslatokat. Ezután hosszú hónapokig sem történt semmi!

A novemberre meghirdetett sztrájk egyeztető tárgyalásán született megállapodás értelmében a munkáltatónak december 15-ig kellett volna szakszervezetünknek átadnia a ksz-tervezetet, melynek összeállítására során figyelembe kellett volna vennie valamennyi addigi szakszervezeti követelést. A tervezet azonban számos, általunk lényegesnek ítélt ponton eltért azoktól. Ezért — miközben újabb három hónapra meghosszabbítottuk a ksz-t — januárban a vállalat vezetőivel részletes ütemezésben állapodtunk meg, mely időt adott további egyeztetésekre, amibe bevontuk az alternatív érdekvédelmi szervezeteket is.

Végre kialakult az a közös szakmai-szakszervezeti kiegészítő, amit mindkét fél megfelelőnek tartott ahhoz, hogy a dolgozói vitára kerüljön.

A munkahely biztonsága

Mint az várható volt, a viták egyik nagy csomópontja a munkahely biztonságának garanciái körül volt. A kollektív szerződés tervezete több olyan szakaszt tartalmaz, amelynek célja a magasabb fokú dolgozói védettség garantálása. Ilyenek:

- a felmondási korlátozás, mely a legalább 20 éves törzsgárdtagsággal rendelkezőket védi. E szabályozással kapcsolatosan több területről érkeztek olyan vélemények, hogy a korlátozás — összhangban a törzsgárdaszabállyal — már a 15 éves törzsgárdatagokat is részesítse védelemben.

- Az átszervezés, korszerűsítés miatti felmondások esetén a felmondási idő 3 hónappal való meghosszabbítása.

- A felszabaduló munkaerő elhelyezéséről rendelkező szabályozás, mely több új elemet tartalmaz (pl. a kötelező megállapodás, a korengedményes nyugdíjazás).

E szabályozások mellett azonban újra megfogalmazódtak azok a dolgozói igények, melyek a végkielégítés rendszerének kidolgozását és mielőbbi alkalmazását sürgetik.

A végkielégítést szorgalmazó véleményei széles skálán mozogtak. Voltak, akik a kollektív szerződés megkötését ettől tennék függővé, voltak azon-

ban mérsékeltberek is, akik előzetes megállapodást javasolnak, vagy az új Munkatörvénykönyv megjelenése után kívánnak e kérdésre visszatérni.

Az elhangzott vélemények igazolják szakszervezetünknek azt a törekvését, hogy a dolgozók érdekében az elbocsátásokat a lehető legnagyobb mértékben drágítsuk meg.

Munkaidő, pihenőidő

Az általános ötnapos és 40 órás munkahét mellett e kérdéskörrel azok a rétegek foglalkoztak, amelyekre a főszabály nem vonatkozik, illetve munkaidejük tartalmát a munkáltató — a postára jellemző specialitások miatt — munkával nem tudja teljes mértékben kitölteni.

Többen foglaltak állást az örök, a portások és a fegyveres örök munkaidejének csökkentése, valamint a távbeszélő és táviró munkakörökben dolgozók egységes, 36 órás munkahétben való foglalkoztatása mellett.

A gépjárművezetők és a távolsági járatkísérők szinte egysegesen igényelték, hogy távol töltött idejük teljes egészében munkaidőnek minősüljön, illetve a munkáltató várakozási idejükben adjon nekik munkát.

Az alapszervezeti és közép-szintű vitákon is sokan foglalkoztak a hírlapárosok munkaidejének szabályozásával. Mint ismeretes, a hírlapárosok munkaidejét az új bérrendszerről kiadott utasítás szabályozza, és miután ezt társadalmi vitán már korábban megtárgyalták, a kollektív szerződés tervezetében ez nem szerepelt. Ennek ellenére több helyen fogalmazták meg azt az igényt, hogy a ksz adjon lehetőséget arra, hogy a hírlapárosok munkaidejét a főszabály alkalmazása mellett függelékben szabályozhassák.

A munka díjazása

A vitákon a legtöbb egységes vélemény itt fogalmazódott meg. (Igaz, hogy a tervezet e témakörben tartalmazza a legtöbb visszalépést.)

A dolgozók már az elmúlt esztendőben megfogalmazták azt az igényüket, hogy valamennyi bérrendszer és béralapot terhelő kifizetés a kollektív szerződés része legyen. A tervezet ennek ellenére nem tartalmazza a postán működtetett különböző díjazási rendszereket, mint az oktatási díjak, prémiumok stb. A viták során a dolgozók újra megfogalmazták azt az igényüket, hogy kollektív szerződésen kívül semmilyen díjazási rendszer ne működhesen.

A szakszervezet korábbi igénye — az alapberek arányának növelése — a tervezetben úgy tükröződik, hogy az több bérpótlék megszüntetését javasolja, több pótléknak pedig mértékében irányoz elő jelentős csökkentést. Bár a szóbeli kiengesztelő során is elhangzott, hogy a posta új bérrendszert fog kidolgozni a közeljövőben, a dolgozók nem fogadták el ezeket az elképzeléseket. Nem értenek egyet a pénzkezelési és az összevont munkahelyi pótlék megszüntetésével, s követelik a

gépjármű-vezetési pótlék km-ben való szabályozását is. Számos hozzászóló fogalmazott úgy, hogy e pótlékok megszüntetéséről csak akkor lehet érdemben vitatkozni, ha már az új bérrendszert is látják, mely mindezeket figyelembe veszi.

Nem fogadták el a dolgozók a túlóra díjazásának mértékében tervezett csökkentést, hiszen a megemlést a személyi jövedelemadó bevezetése indokolta. Többen szorgalmazták a gépjárművezetők túlórapótlékának emelését is.

Több területen megfogalmazódott a műszakpótlék emelésének igénye is. A biztonsági pótlék emelését mindenhol kedvezően fogadták, ugyanakkor a szabályozásban több módosítást is javasoltak.

Számos helyen hangzott el igényként, hogy szükséges a különböző költségterítések karbantartása és a kollektív szerződésbe történő beépítése (pl. kerékpár-javítási átalány stb.).

Szociális juttatások

A munka díjazásának kérdése köré mellett a legtöbb észrevétel a szociális juttatásokkal, a szerzett jogokkal kapcsolatban volt.

Többen emlékeztették a testületi ülésen részt vevőket, meghívottakat arra, hogy az átszervezéskor a szerzett jogok csorbitatlanul hagyását ígérték a vállalat vezetői. A dolgozók jelentős része úgy érzi, becsapták őket, hiszen ma már egyértelmű, hogy a vállalat gazdasági helyzetéből fakadó kényszer szükségessé teszi a szociális ellátások „átstrukturálását”. Emellett többen rámutattak arra, hogy a szerzett jogok megőrzéséhez a keret-kollektív szerződés kedvező feltételeket nyújthatott volna. A szociális ellátások közül legtöbben a pszdk drasztikus csökkentését kifogásolták, többen igénylik a juttatás mértékének emelését, a beruházási hozzájárulás támogatását, sőt a változatlan ellátást.

Nagyon sok hozzászóló nehezményezte, hogy a pszdk mértékének csökkentése mellett a vállalat nem kíván új természetbeni juttatást adni a dolgozók részére. (Pl. kedvezményes levélküldési lehetőség.)

✱

A viták hangulatait, valamint az említetteken kívül elhangzott számtalan egyéb észrevételt, javaslatot újságban maradéktalanul visszatükrözni nem lehet. Azt azonban már most láthatjuk, hogy viharos testületi ülés fog dönteni március 28-án a Posta Vállalat Kollektív Szerződésének megkötéséről.

A viták alapján megállapítható, hogy a hosszú előkészítés után a legfontosabb fázisra, a társadalmi vitára maradt a legrovidebb idő. Nem volt szerencsés döntés az sem — és ezt sokan szóvá is tették —, hogy a vita indításakor nem adtunk ki külön szakszervezeti kiegészítőt. Ez megkönnyíthette volna a vitákat, és az egységesebb vélemények kialakítását. Talán ennek tudható be, hogy viszonylag sok eltérő, esetenként egymásnak ellentmondó javaslat is érkezett.

Konrád Ervin

Mit követel az MSZOSZ?

1. Törvénnyel szabályozott privatizációt, tulajdonrészét a dolgozóknak is!
2. Olyan jövedelempolitikát, ami közteherviselésen alapul, és nem csupán a gazdagok további gazdagodását, a nehéz helyzetben lévő további elszegényedését eredményezi.
3. Új munkahelyeket, legalább a létminimumnak megfelelő munkanélküli-ellátást!
4. Szabad béreket az elszabadult árakhoz! Bérmegállapodásokat!
5. Ha terveket szőnek az ártámogatások leépítéséről, szőjenek hozzá szociális védőhálót is!

6. Új, átfogó lakáskonceptiót, olyat, amiben mindkét szerződő félnek van hitele!
7. Adómentességet a szakszervezeti tagdíjaknak és az üdültetésnek, évi egyszeri utazást féláron!
8. Önmérsékletet az önkormányzatoktól a helyi adók kivetésében!
9. Önálló, ellenőrizhető, elszámoltatható, vállalkozó társadalombiztosítást, szuverén TB-önkormányzatokat!
10. Törvényeken nyugvó érdekegyeztetési rendszert, garantált jogokat üzemi tanácsnak, szakszervezetnek!

Egy választás nehézségei

Mottó: Az alábbi történetben nem a konkrét személyek és a helyszín, hanem a jelenség a lényeg.

A Magyar Posta Vállalat egyik önálló gazdálkodóegységénél — hasonlóan a többihez — tavaly márciusban zajlott le a szakszervezeti bizottságok és a titkárok választása. A többiőtől a szóban forgó talán annyiban tért el, hogy a titkárnak — igaz szoros versenyben — immár negyedik választási ciklusra szavaztak bizalmat. A választások után időközben a helyi szakszervezettől függetlenül elkezdett szerveződni a munkástanács, bevallva, be nem vallva a szakszervezeti munka kritikájaként.

A munkástanács alakuló ülésén 200 dolgozó vett részt. Már az a tény, hogy megalakult egy másik érdek-képviselői szervezet ilyen jelentős létszámmal, jelzést kellett volna, hogy jelentősen a szakszervezeti bizottságnak, illetve a titkárnak.

Közben a központi irodaépület rekonstrukciója miatt a függetlenített szakszervezeti titkár, illetve a szakszervezeti bizottság munkája is nehezedett annyiban, amennyiben a dolgozók gondjaikkal, bajaikkal a szokott helyen nem találták meg a titkárt. Utólag most már jól látható, hogy a bizottság és a titkár között ebben az időszakban kezdett lazulni a napi munkakapcsolat, az együttműködés.

A titkár ezt az időszakot úgy élte meg, hogy magára hagyták a gondokkal, a bizottság pedig azt érezte, hogy el vannak zárva az információktól, és bizonyos döntéseket a titkár önelkülük hoz meg. Szerencsétlen módon (a baj nem jár egyedül) erre az időszakra esett, hogy az szb-ben dolgozó függetlenített munkatárs státusa is megkérdőjeleződött, illetve megszűnt. (Több mint egy év után napjainkra ez rendeződött.)

Tavaly év végére már annyira rosszbabodott a helyzet, hogy a szakszervezeti bizottság a titkár távollétében hozta meg azon határozatát, miszerint a bizalmitestület előtt felveti a „bizalmi kérdést”, nevezetesen, hogy a szakszervezeti bizottság a továbbiakban nem tud és nem akar a titkárral együtt dolgozni, s titkárválasztás kiírását javasolják.

Az szb-ülést követő délután került sor a bizalmitestületi ülésre, amelyen már a bizottság titkára is jelen volt. Az ülésen az szb képviselője még azt is közölte, hogy amennyiben a testület nem ért egyet a titkárválasztás kiírásával, akkor a szakszervezeti bizottság testületileg lemond. A bizalmitestületi tagokat az szb bejelentése ugyanolyan váratlanul és meglepetésszerűen érte, mint magát a titkárt. A testület döntő többséggel a titkárválasztás mellett voksolt.

Az idén januárban megtartott bizalmitestületi ülésen a különböző és a választáshoz szükséges bizottságok létrehozása

mellett abban is döntöttek, hogy nem közvetlenül szavaznak, hanem közvetetten, vagyis a bizalmitestület választ titkárt, mint ahogy az előzőekben is szokásos volt.

Az események alatt a dolgozók minimum három táborba rendeződtek. Voltak, akik egyetértettek a változtatással, míg mások az szb puccsát emlegették a titkár ellen, és természetesen voltak egy jó páran, akiket az egész nem érdekelt.

Hárman indultak harcra a titkári tisztségért. A titkár, a szakszervezeti bizottság egyik tagja és egy tisztség nélküli szakszervezeti tag.

A titkárválasztás miatt nem állt, nem állhatott meg az élet, különösen akkor nem, mikor olyan fontos kérdésben kellett állást foglalni, mint a Magyar Posta Vállalat új kollektív szerződésének tervezete.

Természetesen a helyi dolgozói vitákon nem csak a ksz-tervezetről esett szó. Mint ahogy a ksz-vitát a bizalmitestületi ülés előtt összegző több mint hatórás szb-ülésen sem csak a tervezetről folyt az eszmecsere.

A jelölési időszak lejárta után, február elején került sor a titkár választó bizalmitestületi ülésre. A jelölőbizottság beszámolójának egyik érdekessége volt, hogy a megkérdőjelezettek közül a legtöbben a szakszervezeti bizottság elnökét látnák szívesen titkárnak. Az szb-elnök azonban az elmúlt időszakban többször is kijelentette, hogy nem kívánja magát jelöltetni titkárnak. Tiszteletre méltó módon ezen elhatározásához mindvégig ragaszkodott.

A további jelölési sorrend, az szb egyik tagja és a titkár kö-

zött szinte egyenlő arányban oszlottak meg a vélemények. Végül is a szavazólapra a bizalmitestületi tagok nyílt szavazásával három név került, ami kétfordulós választást sejtetett. Így is történt. A második fordulóra ketten maradtak, az szb tagja és a titkár.

A két választás közötti kényszerű szünetben többen halkan dohogtak azon, hogy vannak olyanok, akik a nyílt színen nem merik vállalni véleményüket, csak akkor, ha egyedül maradnak egy zárt helyen az urnával és a szavazócédulával.

A második fordulóban szoros, 27:24 arányban az szb tagja nyert a titkárral szemben. Így az ügy formailag a lovagiasság szabályai szerint lezárult. Záróként elhangzott a volt szb-titkár 16 éves munkájának pár szavas méltatása, valamint gratuláció az új titkárnak.

A történetek után e sorok írójában — kinek munkájából adódóan kötelessége volt részt venni a folyamatokban — fölvetődik néhány kérdés:

- Szükségszerűen, elkerülhetetlenül így kellett-e a dolgozók végbemenniük?

- Kik és mikor nem voltak először egymáshoz őszinték, egyáltalán ennek a szónak a mai praktikus világunkban van-e még létjogosultsága, értelme?

- Mikor merjük már véleményünket szemtől szemben vállalni?

- Még mindig nem tudunk úgy elválni, hogy egymást egy kicsit sem alázzuk meg?

- Mikor tudunk már időben, tisztán és igazul választani?

— Márk —



Majsai Mária metszete

KAMRA

Nincs kétféle igazság



Szerkesztőségünkbe rendszeresen érkeznek levelek. Ezek nagy része különféle eseményekről, örömteli dolgokról, rendezvényekről, napi gondokról számol be. Mint ahogy fejlécünk is jelzi, újságunk, a *Postai és Hírközlési Dolgozók Lapja* természetesen a nagyközönség számára érdekes tudósításokat örömmel teszi közzé, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy feltételezzük, Baranya megyei olvasónk is érdeklődéssel olvassa, mi történt az ország másik végében, mondjuk Borsod megyében.

Kapunk olyan leveleket is, amelyek aláírói egyéni problémáik, sérelmeik orvoslását várják tőlünk. Amennyiben úgy érezzük, ezek valós gondok, utánajárunk, megpróbáljuk az érdekelt felek álláspontjait egyeztetni, a történeteket rekonstruálni, az esetleges félreértéseket tisztázni.

Egyre semmiképpen sem vállalkozhatunk: igazságot nem osztunk. Nem tehetjük ezt, egyszerűen azért, mert nem ez a feladatunk. Célunk az elfogulatlan tájékoztatás, az események leírása, s a magunk módszereivel a tanulságok levonása. Munkánk természetéből adódik, hogy tévedhetünk is. Kétféle igazság nem létezik. A dolgok mindig úgy alakulnak, hogy egy valaki vagy valakik úgy érzik, méltán bántak el vele vagy velük. Alapvető emberi tulajdonság: a vesztes sohasem — vagy nagyon ritkán — ismeri el, hogy ő hibázott, tévedett, netán fölöslegesen hadakozott. Kardot rántott, holott jobban tette volna, ha belenéz a tükröbe, s kellő higgadsággal saját maga tükröképétől kérdezi meg: mondd, öreg, tényleg úgy történt, ahogy gondold?

Besenyei Zsolt, a Szolnok 2-es postahivatal dolgozója 1990. december 23-án felettései szerint hibát követett el, a szakmai zsargon szavait használva „Levélezéskor tévírnyítás” történt.

Tiszainoka, illetve Tiszasas postaszakjainak címereit az öszszecserélte, s ezért a tiszainokai lakosok a Szolnok megyei Néplapot többnapos késéssel kapták meg. A lap egyik olvasója ezt sérelmezve levelet írt az újság szerkesztőségébe, mely az esetről január 14-én a postát elmarasztaló írást jelentetett meg.

A hiba elkövetése miatt vizsgálat indult, melynek végén Makó Albert, a Debreceni Postaigazgatóság postaforgalmi igazgatóhelyettese elnézést kért az érintettektől, megjegyezve, hogy a mulasztást elkövető dolgozót felelősségre vonták.

Besenyei Zsolt levelet írt szerkesztőségünkbe. Idézem őt: „Ez persze valótlan állítás volt, sőt elindult egy hazudozásoktól és találgatásoktól terhes folyamat, amiben többek között engem is hamis vallomásra akartak rávenni. Kezdődött azal, hogy 1991. január 27-én kaptam egy olyan jegyzőkönyvet, aminek elkészítésénél csak az volt jelen, aki gyermeteg szavaival papírra vetette, és bizva mindenhatóságában, előre alá is írta. Ebben a jegyzőkönyvben hírlapkötegcseréről beszélt, hiszen a kötegeket én helyeztem el a zsákokban.”

Aki ezeket a „gyermeteg”

szavakat papírra vetette, Hegedűs János osztályvezető. Ennek a jegyzőkönyvnek egyetlen szépséghibája van: felvétele nem Besenyei Zsolt jelenlétében történt. Regisztrálja az eseményeket 1990. december 28-i dátummal (ez téves gépelés), s tartalmaz záradékot (1990. január 9.), melyet idézek.

„A jegyzőkönyvben előadott válaszát, mivel őszinte volt és lelkiismeret-furdalást fejezett ki, ezért a jövőre vonatkozóan pontosabb munkára figyelmeztetem. A szakvezetés elismeri, hogy december 17-től december 23-ig megfeszített munkával kellett végezni munkájukat.”

Ez a záradék olyan szép, hogy már majdnem sírva fakadok; íme egy vezető, aki felkínálja dolgozójának, ismerje be, hogy hibát követett el, de mindent hajlandó a megfeszített munkatempó rovására írni. Erre Besenyei Zsolt a jegyzőkönyvet nem írja alá, összegyűri. Újra idézem őt:

„A jegyzőkönyv december 28-án, a figyelmeztetés január 9-én történt, míg ezt január 27-én (!) akarta tudomásomra hozni, annak ellenére, hogy tévírnyításoknál néhány napon belül aláírjuk a visszajelentést, és ezzel lezárul az ügy.”

Elutaztam Szolnokra, s Tóth Sándor hivatalvezető szobájában ülök először. Ismertetem Besenyei Zsolt szerkesztőségünkbe írott levelét. Tóth Sándor kicsit értetlenül néz rám, szerinte az ügy valóban lezárult, nem érti Besenyei Zsolt sorait. Különösen azt nem, miért

kell ismertetni minden postással a „Bűnbak történetét”, s hogy miért hivatkozik „Konfuciusz” rég feledett szavaira:

„Nem az igazság teszi nagygyá az embert,

Hanem az ember teszi nagygyá az igazságot.”

És most itt álljunk meg egy kicsit...

Kung fu-ce, latin nevén Konfuciusz Krisztus előtt 551. június 19-én született kínai bölcs volt. Huszonhét éves korában erkölcsjavító prédikátorként kezdte tanait hirdetni, melynek lényege az embert boldogító filozófiai rendszer felállítása. Nem ígért túlvilági gyönyöröket, azt szerette volna, ha mindenki, a legmagasabb rangútól a legalacsonyabbikig megteszi kötelességét, s akkor az emberiség el fogja érni a földön lehetséges boldogság legmagasabb fokát.

Ezt tanulmányaimból ismerem, de nem értem, hogy kerül ez az idézet a levél végére, míg Tóth Sándor kérésre nem írja le Besenyei Zsolt küllemét.

E szerint levélírónk felnyírt frizurát visel, hátul a haját kis farkocsba fonva. Konfuciusz kései magyar tanítványával állnék szemben?

Ha állnék. De nem állok, mert Besenyei Zsolt a megbeszélte időpontban nem jelent meg, helyette édesanyja értesítése várt, mely szerint fia február 27-étől a szolnoki tudórkórház betege. (Utánaérdeklődtem, valóban ott van, de nem tartottam volna illdomosnak, hogy bekerülésének napján bármiről is faggassam.)

Alapvető újságírói tulajdonság: ne higgy a mesében, a szimpatikusan előadott történetekben. Ezen gondolkoztam Hegedűs János osztályvezető szobájában, aki elmondta, bár Besenyei Zsolttal kapcsolatban már korábban is felmerültek problémák, esze ágában sincs a fiatallembert megkövezni, ő csak azt a fegyelmet követeli, melynek áthágása, be nem tartása a hivatal munkáját veszélyezteti.



tása a hivatal munkáját veszélyezteti.

S mert nem hiszek, csak a tényekben, beszélgettem Tarjányi Bertalannal, aki Besenyei Zsolt munkatársainak egyike, aki egy Besenyei Zsolt által január 31-én felvett magánjegyzőkönyvben arról vall: Hegedűs János megpróbálta őt rávenni arra, mondja azt: Besenyei 1991. január 29-én késve érkezett, munkaidejének megkezdésekor nem tartózkodott a hivatalban. Mondja azt, holott Besenyei már ott volt, igaz, az öltözőben.

Tarjányi Bertalan ottlétemkor 30 perc késéssel érkezett munkahelyére — huszonegy éves fiatalember — kérdéseimre olyan zavaros válaszokat ad, melyeknek az elhangzásakor egyre inkább azt érzem: kettőnk között süketek párbeszéde zajlik. Én kérdezek, ő néz maga elé, várom, hogy kiboruljon, elkezdjen ordítani, kiszolgáltatottságukat bizonyítani, ehelyett néz a földre, s én egyre szomorúbb leszek.

Sajnálom Besenyei Zsoltot, akit kórházba szállítottak, sajnálom azokat a fiatallembereket, akik képtelenek megérteni, hogyha a munkakezdés 16 óra körül van, akkor ebben az időpontban nem a WC-n kell üldögelni, nem az öltözőben vakarózni, hanem ott, és ahol tőlük munkát várnak.

*

Magyarország el akar indulni egy európai életvitel, európai színvonal felé. Ahhoz, hogy ezt megtegye — maradjunk Konfuciusznál — csak akkor van lehetősége, ha mindenki megteszi kötelességét, európai módon kezd el gondolkodni, s nem csak az európai kirakatok bőségétől esik fenékre, hanem megpróbál mögé nézni, micsoda erőfeszítésektől jött mindez létre. Nagyon pontos és meghatározott munkától. Aki ezt nem veszi tudomásul, saját jövőjének sirját ássa, gyermekeiét, unokáit.

Hazánkban a munkaköri leírások tudomásom szerint világosak és egyértelműek. Aki nem tartja be ezeket, ne számíton elnézésre. Nincs joga felmentésre.

Az újságíró, aki hazafelé igyekszik gépkocsijával, s vét a szabályok ellen, frontálisan ütközik. Lelke elszáll — az utóbbi évek kutatásai szerint ez kilogrammban is kimutatható — s marad a test.

S nincs az a kínai bölcs, aki igazságot szolgáltatna. Vagy ha igen, nyilván azt mondaná: haladj egyenesen barátom, ne kockáztass feleslegesen, aki egyenes úton jár, az célba ér!

Lehet, hogy egy kicsit később, de hogy célba ér, az biztos.

Veégh Ádám

Az emberszerető hivatalvezető

Kiadós tavaszi eső öntözte meg a kis vasútállomás mögött a szőlőskertet, a kiskerttulajdonosok kertjét, a házak faláról, s a vasútállomásról lemosta a tél szennyt, a kopasz fák is fényesen csillogtak az út mellett. Az árokban sebesen rohan le a mélyedésbe a víz, magával sodorva az itt-ott foltokban összefagyott kormos havat. Tokaj felől felzúg a vad szél, a fák megszépülve hajladoznak.

A kis hajdúkereszt állomásra előbb Nánaköz felől robog be egy 324-es mozdollyal a szerelvény. Itt várja be a Debrecenből jövő munkásvonatot, mert csak itt, Hajdúközből van kitérő. Rengeteg utas ösztönlik ki a fülkéből, akik megindulnak az úttest közepén, mivel a járdát előzőnlötte a víz. Van az utasok között két postás egyenruhás férfi is: az egyik kövérkés, a görögkerti tanyákat járja, ahova vonattal jár ki, a másik vékony-savány. Mindketten jó negyvenesek. Már a jegyenfáknál járnak, s a többi utassal együtt nagyot lépdelve igyekeznek a község főtere felé.

Óriási fűtőkoncertet adva bedübörög az állomásra a debreceni munkásvonat is. Rengetegen ugrálnak le róla. Két ifjú férfi is leszáll, de ők nem keverednek a gyaloglók közé, az állomás előtt álldogáló hintóhoz mennek. Felszállnak, megindulnak.

Jókorát haladtak gyalog az emberek, ma két postás, ám a hintó nem sokára utoléri őket. Bizony nem esik jól, ha ebben a locspoccos időben mocskos vízzel összefröcsköli az embert a hintó. A lovak patái sem kímélik a gyalogosokat, mert azok is csapják a vizes sarat. A két postás egyenruhája csupa sár. A kövérkés letörli zubbonyáról a mocskot, s mérgében a hintó után kiált:

— Essen belétek a rossznyavalya... Na nézd már, komám — mutat a zubbonyán diszelgő sárfoltira.

A savány kézbesítő részvétellel hallgat, őrá kevesebb sár jutott.

Ezek már az új postavezetők, süsd meg — züg-morog a kövérkés. — Ezek már nem vezet elvtársak, meg szaktársak, hanem urak, hivatalvezetők urak. Bezzeg Gyurica elvtárs, az volt csak az igaz ember. Tudod, a rendőrség mellett lakik. Ő rászolgált a vezetői beosztására... És mennyi kitüntetés volt, barátom. Az igazgatóságon két éve tartott nagy értekezleten annyi kitüntetés volt, hogy a zakója alig látszott tőlük. De már nyugdíjba ment februárban. Ő, ha néha felült a posta hintájára, még olyat is megtett, hogy megvárta az ilyen locspoccos időben, míg a gyalogosok le tudnak térni a járdára. Mikor meg az állomás-

ról jött vissza a hintóval, beesteledés előtt a lakására, olyankor azt is megtette, hogy felültette némelyik utast maga mellé.

— Ezt én is bizonyíthatom — helyesel a saványabb. Pedig büszke lehetett volna hivatalvezetői rangjára, nem ingyen adták azt.

— Na most szólj hozzá: ezek meg taknyosak, nincs tapasztalatuk, nem is lehet ezeket úgy becsülni, mint a Gyurica elvtársat. De olyanról is tudok, hogy az ilyen bacilusos időben Gyurica elvtárs nem csak felvette az illetőt, de ráadásul haza is vitte.

— Emlékszem én is ilyen esetre — így a savány —, a Papp Jósikát, a tsz-elnököt is hazavitte. Sőt a párttitkárt, Vaskuti Miskát is többször felvette, akivel még azt is megbeszélte, hogy kit vegyen fel a postára a felvételhez vagy pénztárosnak. Jó volt köztük a kapcsolat.

— De olyan esetekről is tudok, hogy nem csak a főtéig, vagy annak a szegény, összeázott utasnak a lakásáig vitte az illetőt, hanem egyenesen a saját lakására.

— Igen? Nemes gesztus. Csupa szív volt a hivatalvezetőknek.

— Az ilyen locspoccos időben még egy citromos teát is főzött, nehogy megfázzon az illető. Rumot is öntött bele. Nem sajnálta, nem az. Roppant emberszerető volt.

— Hát igen. Rehdes ember volt Gyurica hivatalvezető elvtárs. De volt saját termésű bora is, azt is öntött a teába.

— Hát öntött is, de előbb udvariasan megkérdezte, mit szabad önten a forró teába: rumot vagy bort.

— Na igen, így igaz. Beszélgetés közben beérnek a főtérré.

— De még az is megtörtént, öregem — folytatja a kövérkés elragadtatással, s a rég elvágott hintón ülők iránti gyűlölettel —, hogy ha az időjárás annyira pocskós volt, meg a helyzet is úgy kívánta, Gyurica hivatalvezető elvtárs befektette az illetőt az ő saját ágyába. Nehogy valami ronda influenzába essék.

— A csodával határos, ahogy a hivatalvezetőnk szeretete az embereket... Várj csak, komám. Azt mondd, hogy a saját ágyába?

— Igen. A saját ágyába. Nagyon-nagyon szeretete az embereket!

— Hát... kedves komám, ez már egy kicsit sántít. Én ezt nem nagyon hiszem. Veled már megtörtént?

— Hát... énelem ugyan nem történt meg, de ha hiszed, ha nem, a húgommal már igen!

Dénes Géza

„Nagyon köszönöm a decemberben küldött rendkívüli segélyt és a kedves jókívánságokat, amelyet a vállalat nyugdíjasaként kaptam. Nagyon jólesett ez a figyelmes gondoskodás. Engedjék meg, hogy jó egészséget és boldog, sikeres új esztendőket kívánjak.”

„A napokban kaptam önöktől rendkívüli vállalati segélyt — 3000 forint értékben. Végtelenül jólesett ezen nemes gesztusuk, mellyel részemre az ünnepek sokkal szebbé és főleg emlékezetesebbé váltak.”

Ilyen és számtalan hasonló tartalmú levél érkezett a Távközlési Vállalat különböző egységeihez és a távközlési szakszervezetekhez.

A Magyar Távközlési Vállalat az elmúlt év végén 17 millió forint rendkívüli támogatást nyújtott nyugdíjasainak. Biztosak vagyunk abban — s ezt tanúsítják a köszönőlevelek is —, olyan réteg problémáinak enyhítését szolgálta ez az intézkedés, amelyet az életfeltételek általános romlása az átlagnál is jobban sújt. Elmondhatjuk tehát, hogy ez a pénz jó helyre került.

Bizunk abban, hogy ez egy olyan vállalati gondoskodás egyik eleme, amely nem feledkezik meg azokról, akik, ha közvetlenül nem is tudnak részt venni a vállalat mai működésében, de joggal a vállalathoz tartozónak érzik magukat.

Szerkesztőség



Múzeumba — együtt

„Ünnepély lesz? Mire gyülekeznek? — kérdezi egy sétáló úr a Múzeumkertben. Bár számunkra kicsit ünnep, amikor találkozzunk, amikor múzeumba megyünk, de más értelemben, mint gondolta.

A Postás Művelődési Központ Múzeumbarát Körének egyik programjára gyülekezünk a Magyar Nemzeti Múzeumban. A múzeum csak 10 óra körül nyit, de már negyed tizkor szinte sötétlik a lépcső. Zsong, beszélget, örül egymásnak a népes társaság. Megbeszéljük, milyen dolgok történtek családjukban, ki milyen gyógyszerrel foglalkozott, mennyi a vérnyomása. Ha valaki nem jön — üzen. Szokásos előprogramunk a névsorolvasáson kívül az aktuális névnaposok, születésnaposok személy szerinti köszöntése. Külön köszöntjük azokat, akik esetleg hosszabb betegség után térnek vissza.

Ez alkalommal a „Gyermekek — gyermekvagyak” című kiállítást tekintjük meg. Nagy nosztalgiával állnak saját koruk játékaik előtt az idősebbek, s magyarázzák a fiatalabb korosztálynak, hogy melyik hogyan működik.

Azután szétoszlik a társaság. Néhányan még megnézik a koronázási jelvényeket, néhányan a kőtárba mennek. Ismerősként járkálnak a múzeumban, hiszen általában 10-12 éve tagjai a körnek, és szinte nincs olyan állandó vagy ideiglenes kiállítás, amit meg ne néztek volna.

A programokon általában 60-70-en jelennek meg. Ha az átlagéletkort vizsgálunk, az bizony 60 év körül van. 90 éves a legidősebb (minden programon jelen van!), a legfiatalabb 4 éves. Eldicsekedhetünk azzal, hogy nálunk három generáció egyszerre jelenik meg a múzeumi programon. Jönnek a nagyszülők, gyermekeik és a 2-3 unoka. Tagjaink nagy része a

Tájak — Korok — Múzeumok mozgalom aranyjelvényesei. Téli időkben ismert és kevésbé ismert múzeumokat látogatunk, jobb időben városunk alaposabb megismerését tűzzük programra. Ilyenkor várostörténetész, vagy honismereti kutató vezetését kérjük. Felejthetetlen például a Kerepesi temetőben vagy a bolgár ortodox templomban tett látogatásunk.

Nemcsak a főváros nevezetességeit, múzeumait látogat-

juk, hanem évente egy alkalommal autóbusszal szállunk, és kis körutat teszünk, több nevezetesség megtekintésére. Ez azon tagjaink jutalma, akik az év folyamán a legtöbbször vettek részt programjainkon. Így voltunk például a boldogi búcsúban.

Kicsit hazánkban is kikacsintgatunk. Évente két alkalommal önköltséges kirándulást szervezünk valamelyik szomszédos ország műemlékeinek a megismerésére. Jártunk Nyitrán, Körömcébán, Selmecbányán, Lőcsén, Kassán, Krasznahorkán, Eisenstadtban. Láttuk a csodálatos Szádelői völgyben a köd hirtelen felemelkedését.

Körünk tagsága az értékeket becsüli, egymást tiszteli, szerető emberekből áll. Számon tartják egymást, érdeklődik, segítőkészek. Jó együtt lenni a csoporttal.

Egy régi barátom egy távoli kis faluban él és dolgozik. Hívták megyeszékhelyre vezetőnek, tisztelettel visszautasította. Mikor megkérdeztem, miért döntött így, megindokolta: ott senki sem törődik a másikkal. Itt ha a lélekharang szól, még döbenten áll meg mindenki, és kérdezi: kiért szól?

A kör tagjai számon tartják egymást.

Dr. Sümeghy Gyuláné

Irigylem a finn favágót

Közhivatalt hívozt telefonon. Az, hogy rendre mással beszél, nem rendit meg — megszoktam. Közben strigulákat húzok, de 50 „mással beszél” után abbahagyom. Hatszor teljesen más szám jelentkezik, elnézést kérek a Déli pályaudvar ügyeletétől (ha őket hívom, persze sohasem sikerül), az állatkereskedőtől, az álmából felvert honfitársamtól, s az Országos Ideg- és Elmekegkórház telefonosától.

— Semmi gond — válaszolják bocsánatkérésesre —, tudja, uram, a pesti telefonok... Tudom, de azért idegállapotomtól függően magamban eleresztek egy cifra káromkodást, vagy derűsen regisztrálom, pénztárcám újabb 5 forintossal lett szegényebb.

Amióta az eszemet tudom, mindig volt telefonunk-telefonom, kivéve egy évet, amikor is lakást cseréltünk, s a bekapcsolás alaposan elhúzódozott. Ebben az egy évben úgy éreztem magam, mint a partra vetett hal, vagy mint a világtól elhagyott, tanyán élő földműves.

Magyar földműves természetesen, semmiképpen sem holland, netán finn. Sportvezető barátom mesélte a következő történetet. Finnországban járva, Helsinkitől kb. 200 kilométerre égtelenül megszomjaztak, és betértek egy országúti büfébe. Az ott tartózkodók egy da-

rabig érdeklődve hallgatták idegen beszédüket, majd egyikük kedvesen, érdeklődve megkérdezte, milyen nemzeti fiai? Mikor elmondták, hogy magyarok, nyakukba borult, s meghívta őket a főútvonalról valamivel távolabban eső házába. Ha már erre járnak, ismerjék meg, hogyan él egy finn favágó a világ zajától távol. Merthogy favágó volt. Talán 50 kilométert autózta, amikor elérkeztek a terjedelmes, rönkfákból épített házhoz, egy nagybacska tisztás közepén. Az egész olyan volt, mint a mesében. A társalgás angolul folyt — mert milyen nyelven beszéljen egy finn favágó? —, s egyszer csak azt vették észre, igencsak eltelt az idő, nemsokára a fővárosban kellene lenniük, következő programjuk állomásán.

— Semmi gond, uraim — mondta erre a favágó. — Ott a telefon, szóljanak oda, hogy késnek.

Odaszóltak. A telefon működött, nem kapcsolt mellé, nem recsegett-ropogott, szóval azt tette, amiért rendeltetett. Mind-ez egy jókora erdő közepén, az ún. kultúrától meglehetősen elzárt világban.

Nem sikerült viszont telefonálni egyik balatoni városunkban annak a svéd fiatalembernek, aki a kb. 5 percnire tanyát vert honfitársait akarta felhívni.

Telefon ugyanis sem saját, sem barátai szállásán nem volt. Döbenten próbálta megérteni a kézzel-lábbal való mutogatást, majd ösészcsomagolt, és távozott. Megkereste a többieket, autójukba ültek, s úgy elporzottak Jugoszlávia felé, hogy még hátra sem néztek. Hazatérve aztán mit meséltek? Csak elképzelni tudom, sok jót — kiemelt, turistákra áhítozó Balaton környékünkről — biztos nem.

Végezetül saját telefonomról. Nemrégiben megbolondult az ártatlan, s minket felhívni csak bizonyos kerületekből lehetett. Ha valaki például a II. kerületből kísérletezett, rendre egy teljesen más szám jelentkezett. Összes protekciót igénybe véve három hét (!) után sikerült elérnem, hogy az aligha eget rengető hibát kijavítsák. Hogy ez idő alatt hányan kaptak dührohamot, hány fölösleges forint ment veszendőbe? Csak sejteni lehet.

Városi, sőt fővárosi lakó vagyok, de ilyenkor irigylem a finn favágót, ott az erdő közepén. Hogy miért? Ne kérdezzék! A leirtak, úgy gondolom, elégendő bizonyítékul szolgálnak, s ez még csak a telefon.

Hol van még a többi apróság...?

— v. á. —

Válaszút előtt a Műsorszóró Vállalat

A Magyar Műsorszóró Vállalat, amely a Magyar Posta egyik jogutódjaként immár több mint egy éve önálló, hamar válaszút elé került. A legfőbb ok: lehetetlen úgy működni a továbbiakban, ahogyan az eddig történt. Erről, és a megoldási lehetőségekről volt szó februári sajtótájékoztatójukon, amelyet Bartha József vezérigazgató tartott.

Kezdjük néhány adattal. A tévé 1-es műsorát az országban a lakosság 97, a tévé 2-ét 95 százaléka nézheti. A rádió Kosuth, Petőfi és Bartók adóinak műsorait lényegében mindenki jó minőségben hallgathatja. Regionális és helyi programok, valamint kereskedelmi műsorok továbbítása is folyik a telephelyekről, az adókról. Rövidhullámon a világ szinte minden tájára eljuttatják a Magyar Rádió magyar és idegen nyelvű adásait.

Még mindig moratórium

Az 1989-ben életbe lépett frekvenciamoratórium azonban megszakította az utóbbi évek dinamikus fejlődését. Ez a műsorkészítő szervezetek számára okozott problémán túlmenően a műsorszóró vállalat pozícióját is gyengíti, mivel a szabad sugárzási kapacitást nem tudják értékesíteni, és a saját kutatási-fejlesztési tevékenységük során létrejövő új szolgáltatások is lehetetlenné válnak, vagy legalábbis késedelmet szenvednek. A moratórium miatt tehát jelenleg nincs arra mód, hogy új rádió- vagy tévéműsorok jelenjenek meg az ellátás palettáján. Ez pedig azért is sajnálatos, mert mintegy százhusz magyar és külföldi vállalkozó szeretne önálló televízió- vagy rádióadót létesíteni, de egyelőre kénytelenek türelmesen várakozni.

A vállalat pénzügyi helyzete ugyanakkor egyre siralmasabb. 1989-ben még jó egymilliárd forint volt fejlesztésekre és beruházásokra, miközben tavaly — a költségvetési támogatás megszüntetésével — ötszázmillióra apadtak a pénzügyi források. Bár a tévénezők és a rádióhallgatók számára még nem szembetűnően kritikus az állapot, a magyar műsorszórás színvonala fokozatosan romlik. A vállalat már a nélkülözhetetlen tartalékaiból él. Az emelkedő energiaárak ellenére továbbra is változatlan áron nyújtja szolgáltatásait mind a Magyar Televíziónak, mind a Magyar Rádiónak, ami azonban hosszú távon tarthatatlan.

Öregedő adók

Felújításokra, új beruházásokra volna szükség. A tévéadók mintegy 38, a rádióadók 70 százaléka ugyanis tizennégy évesnél öregebb. Ez pedig oka lehet a sugárzási zavaroknak, a fenntartás költségei ugyanakkor arányosan emelkednek. Az utóbbi három évben például egyetlen új rádióadót sem sikerült üzembe helyezni. A vezérigazgató szerint ezek után nem csodálkozhatunk azon, hogy a színvonal előbb lassan, majd fokozatosan gyorsan leromlik. Ha ezt időben nem ismerik fel, s nem tesznek ellene, akkor a későbbiekben sokkal többet fog kerülni a színvonal helyreállítása.

A vállalatnak folyamatosan gondoskodnia kell az előregedett műsorszóró berendezések cseréjéről. Az igények és az eddigi eredmények magas műsza-

ki követelményeket támasztanak. A fejlesztéshez, illetve a fenntartáshoz szükséges berendezések mintegy 60 százalékát képes a magyar ipar szállítani, a fennmaradó részt importból kell beszerezni. 1991 és 1993 között a halaszthatatlan rekonstrukciókra és a bővítésekre 4,5 milliárd forinttal számolnak. Változatlan gazdálkodási feltételek mellett azonban várhatóan csak 1,9 milliárd forint gyűlne össze.

Bartha József szerint a vállalat gazdasági pozíciójának erősítése olyan egységes tarifa mellett valósítható meg, amely valamennyi szolgáltatásra — beleértve az állami műsorok sugárzását is — biztosítja a megtérülést, az üzemeltetés és a fenntartás költségeit. Ebben az esetben az 1991—1993 közötti fejlesztési forráshiány az ötödére csökkenne. Ez a megoldás jól szolgálná a versenysemlegességet, és a vállalat nagyobb biztonsággal alakíthatná ki stratégiáját. Valószínűleg a költségvetés terhei sem növekednének, hiszen a vállalat költségvetési befizetése is jelentősen emelkednének. Az egységes tarifa alkalmazása és a belső tartalékok mozgósítása révén a vállalat az idegen tőke számára is vonzóvá válhatna.

Jogi akadályok

Az idegen tőke bevonásának azonban jelenleg jogi akadályai vannak. Ilyen egyrészt a postáról és a távközlésről szóló 1964. évi II. törvény, amely szerint a műsorszórás állami feladat, amit a Magyar Műsorszóró Vállalat — a Magyar Posta jogutódjaként — kizárólagos joggal lát el. Másrészt hiányzik a frekvencia- és tájékoztatási törvény, ami tiszta helyzetet teremthetne, s megszüntethetné a Magyar Műsorszóró Vállalat számára is terhes monopóliumhelyzetet.

Csak ezen feltételek teljesülése után válhatna lehetővé a vállalat privatizációja. Bartha József szerint ezt fokozatosan, több lépcsőben kellene megvalósítani. Első lépésként a vállalat átalakulhat egyszemélyes

részvénytársasággá, majd ezt követné a hiányzó fejlesztési források biztosítására az alapítók emelése, az állami tulajdon többségi arányának megtartásával. Az alapítók emelése lehetőséget adhat a műsorszóró hálózat gyors fejlesztésére, a műholdas műsorszórás melőbbi megvalósítására. Szeretnék elérni a Kárpát-medence magyar nyelvű tévé- és rádióprogramokkal való ellátását, valamint a frekvenciamoratórium feloldása utáni igények kielégítését.

A Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium államtitkára szerint a frekvenciamoratóriumra szükség volt, mert „rendet teremtett”. Bár feloldásának időpontjára nem kaptunk határozott választ — talán három-négy hónap múlva kerülhet a parlament elé —, az engedélyre várók egyre türelmetlenebbek. Részint szeretnék, ha a frekvenciataktomány „nemzeti kincs” maradna, de jó lenne az is, ha „piaci áruvá” válna.

Arra a kérdésre, hogy mi lesz a Budapest adáskörzetében fogható szovjet tévéadás sorsa, a Frekvenciagazdálkodási Intézet munkatársa elmondta, hogy a magyar—szovjet államközi szerződés értelmében addig sugároznak, amíg a Déli Hadseeregcsoport Magyarországon állomásozik.

Sugárzás hitelben?

A Műsorszóró Vállalat a Magyar Rádió és a Magyar Televízió fenyegetéseit — ha nem kapnak további költségvetési támogatást, akkor néhány hónap múlva nem lesz adás —, feleslegesnek minősítették. Ha akármelyik nem teljesítené fizetési kötelezettségeit, az MV akkor sem kapcsolná ki adóit.

A Magyar Televízió mindedig nem fizetett az-ügynevezett modulációért. (A moduláció a stúdió és az adótorony közötti kapcsolat megteremtése, akár koaxiális kábellel, akár parabolaantennával.) Az MV 410 millió forintot kérne ezért a tevékenységért, bár behajtásában aligha reménykedik.

Csarnai Attila



A szentesi tévéadó

Korszerű szemlélet már van — és fejlett műszaki háttér?

A Posta Anyag- és Értékcikkhivatal igazgatójával, Pápai Béla közgazdással és dr. Zsuhár Andrásné csoportvezetővel, a PDSZ helyi titkárával beszélgetek arról, hogy a Posta Vállalat önálló gazdasági egységekre bomlásával melyik vállalat hol találja meg helyét, szerepét, és hogyan tud a piacon talpon maradni.

— Pápai urat kérem, mutassa be a vállalatot, és körvonalazza az önállósulás folyamatát technikailag és gazdaságilag. Kezdjük az elején: mit csinálnak itt?

— Az 1990. január 1-jei szétválás, önállósulás minden megközelítésben halaszthatatlan volt. Erre az átszervezésre már 1985-ben szükség lett volna. Az alapüzletágak önálló létrejele a kezdeti finanszírozási feladatokra gondolok. A műsorszórásra, a távközlésre és a klasszikus postai szolgáltatásokra.



— Hol van e három ágban az önök szerepe?

— A klasszikus postai szolgáltatások körében. Egyértelműbb, tisztább üzleti gondolkodás, tervezés, elemzés, és ezekhez kapcsolódóan egyértelműbb döntések születnek e három szolgáltatás különválasztásával.

Infrastruktúra és háttér

— A klasszikusnak nevezett „szeletem” belül mi az önök szerepe?

— Infrastrukturális háttérkiadó szolgáló szerv a mi hivatalunk.

— Mit csináltak eddig, min változtattak?

— A műszaki anyagok: kábel, berendezések, alkatrészek kerültek el tőlünk, így tiszta profilú postai anyagellátó szervezet lettünk.

— Mi a postai anyagellátás? — Hiszen az utca embere előtt ez nem egyértelmű...

— Üzemeltetési anyagok forgalmazása. Az üzemvitelhez szükséges nyomtatványellátás, díszítványlapok készítése, ajánlasi ragjegyek gyártása, belső kezelésű nyomtatványok nyomtatása, valamint a postások öltöztetése és egyéb aprócikkek előállítás stb. Ezeket előállítjuk, forgalmazzuk és expedáljuk.

— Ha jól értem, a nyomdai tevékenység került előtérbe.

— Igen. Ettől tisztább a profil. A postai anyagellátást egyrészt saját nyomdánkban, másrészt — kapacitás hiányában — külső nyomdával együttműködve véghezvük.

Az értékcikk fogalmkörébe tartozó termékek zártabb előállítási feltételeket igényelnek, és

ezek kivitelezésére nincs megfelelő technikai eszközrendszerünk. A képeslapokat, felbelyegzett lapokat stb. is külső nyomdával állítatjuk elő.

— Ez, mint átruházott államigazgatási feladat, az MPV vezérigazgatóságán keresztül bonyolódik. Mi az önök szerepe ebben?

— Kapacitásfelkutatás, áralku, minőségellenőrzés, raktározás és a 3200 postahivatalnak való szétosztás az igények alapján.

— Milyen technikai és személyi feltételek kelljenek ehhez?

— Kétszáznyolcvan-kétszáz kilencven az állományi létszámunk. Ebben a győsen lévőknél is benne vannak. Szervezetileg kereskedelmi alaptevékenységet végző és végrehajtó részből állunk.

— Mit ért ön kereskedelmi tevékenység alatt?

— A kereskedelem — igény. Sok gyártóval állunk kapcsolatban. Kedvező tárgyalási pozícióból megpróbálunk kedvező kondíciókat elérni. Erre „rásegít” a piaciorientált gazdasági szemlélet. Például olcsóbb nyomda, kedvezőbb szállítási feltételek, jobb minőség, pontos ütemeztettség. Ez kifelé már kereskedelmet jelent.

resett képeslapokat illetően stb.

— Leszámloltunk azzal a szemlélettel, hogy minden, mindenütt legyen, mert „nem kér enni”. Az előregyártás, a raktározás, az elszámolás mind-mind pénz. Optimális készletszint kialakítására törekszünk mind a központban, mind a postahivataloknál. A postai likvid összegek lekötése ellen dolgozunk, mert ez alapvető kereskedelmi szempont.

— Ez komoly marketingmunkát igényel. Hogyan tudják tétre-helyre az igény szinteket felmérni?

Dr. Zsuhárné eddig is aktív résztvevője volt a beszélgetéseknek, erre a kérdésre ő válaszol.

— Mindig, minden raktárban kell lennie 3 havi készletnek. Ezt figyeljük, és összevetjük az előző év készlet szintjének alakulásával. Ez a két mutató megbízható információ a készletfelfőtésre, illetve az ahhoz szüksé-

ges beszerzésekre, gyártásra. Tehát munkatársaink állandó, szinte naprakész készletfigyelése az egyik pont, a másik, hogy a nyomdai kapacitást ennek ismeretében kötik le.

— Mindkettőjüket kérem, hogy beszéljünk „komolyabb” dolgokról, nevezetesen arról, hogyan prosperál a hivatal?

— Hivatalunk, mint az MPV része, sajátos belső elszámolást alkalmaz, és hozzá az úgynevezett generálnyereséget. Ez azt jelenti, hogy bevételeinknek 50-60 százaléka a postaigazgatóságoktól származik, a többi rész a külső kereskedelmi tevékenységből adódik.

— Összárbevételeink hozzávetőleg 300 millió forint. Nyereségünk — ennek nagy része is a postától származik — 12 millió forint volt tavaly. Ez korábban — a szétválás előtt — rezsizszámolásban történt, tehát tulajdonképpen veszteséges tevékenység volt.

Veszteségből — nyereség (?)

— Kérem, fejtse ki ezt részletesen!

Mindent kiszámlázunk a megrendelőnek. A postaigazgatóságoknak, a hivataloknak és a központnak egyaránt. Ez hiányzott 1990 előtt. Minden, ami érkezett, „ajándék” volt. A jelenlegi rendszer előnyei érezhetőek két vonatkozásban is. A hivatalban kalkuláción alapuló eredményérdekeltség szemlélet alakult ki, ugyanakkor a postaigazgatóságoknál és a hivatalokban is készletgazdálkodásba fogtak, amely szintén a költségtakarékosság felé mutat.

— Van ennek kézzelfogható eredménye, haszna?

— Az MPV összköltségében mintegy 30-40 millió forint megtakarítás keletkezett abból, hogy a számlázás óta az igazgatóságok kevesebbet rendelnek, mi viszont kevesebbet gyártatunk külső cégeknek.

Mindez szemléletváltozást is takar. Minden hivatal gazdálkodik, mert érzi a zseben, a bér-gazdálkodásban, s így érdeke a raktári készlet optimumra csökkentése.

— Mennyit lehet itt keresni, és ez a pénz a postai dolgozók béréhez viszonyítva sok vagy kevés?

A fejlesztés létkérdés

— Idei terveikről kérek néhány gondolatot.

— Végleges számadataink még nincsenek. Üzletpolitikai szemlélettel, a szolgáltatások körének lehetséges szélesítésével akarjuk tervünket megalapozni. Gondoltunk a bélyegke-rekedelem megújítására, együttműködve a vezérigazgatósággal és a Filatéliával. Hiányoznak a fejlesztési forrásaink, feléljük a jövőnkét. Nyereségünk — ha lesz — fejleszteni is szeretnénk. Ennek alapja a számítástechnikai háttér kialakítása lenne. Nyomdánk is rendkívül elavult, azt is korszerűsíteni kellene. A nyomda jövőjét meghatározó központi döntést várunk. Ez ötven ember egzisztenciáját, kenyérgondját is megoldhatná.

— A 30 százalékos inflációt nekünk is le kell nyelnünk. A fentieket figyelembe véve nullszaldóra vagy minimális nyereségre számítunk.

— Térjünk át szakszervezeti kérdésekre.

— Tavaly 251 szakszervezeti tagunk volt, és valamennyien a

valamennyi kérdésben egyetértünk.

— Bár a kollektív szerződés még vajódik — és Pápai úr szerint túlteng benne a munkavállalói jog —, mi a régi mun-



kapcsolat alapján dolgozunk.

— Vita van a dolgozók között a tervezett félszázalékos hozzájárulást illetően, amit a munkanélküliek támogatására létrehozott szolidaritási alapba kell befizetni, ám úgy vélem, ebből nem lesz palotaforradalom, hiszen a munkahely ma érték. És aki elveszti, azon segíteni kell. Felvetődik persze, hogy a linkeket teszik az utcára (valóban csak őket? — szerk. megj.), miért kell őket támogatni? Dolgozott volna rendesen, és akkor nem került volna ilyen helyzetbe!

— De tudja, sok mindent beszélnek az emberek. Ennyi az, amit mondhatok.

A szakszervezettel — de kívülről

— Utolsó kérdésem: úgy tudom, Pápai úr nem szakszervezeti tag. Igaz-e ez, és ha igen, miért lépett ki?

— A hír igaz. Tavaly az első félévben léptem ki a szakszervezetből. Ennek több oka volt. Csak a legfontosabbakat kívánom megemlíteni.

Az érdekképviselőből fakadóan mindenkinek lehetnek érdekei. A vezetőknek is. Ilyen érdekképviselőt kerestem, de nem találtam. Félreértés ne essék: egyetérték a dolgozói érdekképviselővel, de emellett létezik egy menedzserreteg is, amelynek szintén megvannak a saját érdekei. Ennek a rétegnek is meg kell oldani az érdekképviselőt. Lehet, hogy ez egy kamarához, réteglklubhoz, bármihez kapcsolódó feladat. Egy biztos, a szakszervezet ennek felismeréséig nem jutott el. Továbbá úgy éreztem, hogy a PDSZ és a MSZOSZ politikája nem jó irányba halad.

— Miért?

— Bércentrikus, nehezen tud perspektívában gondolkodni, ad hoc megoldásokra, „tűzoltásra” rendezkedett be.

— Maga szerint pont ma mi mást tehet egy tisztességes szakszervezet, mint hogy minden eszközt bevet egy tisztességtelen kormánypolitikával szemben?

— Én nem minősítek senkit. Azt azonban látni kell, hogy a megoldás kulcsa a fejlesztés. Ez biztosíthatja a béreket. Ha a bérharc a fejlesztési elképzelések ellen folyik, akkor nem látom a kiutat. Helyesebben, látom: a szakszervezet rövid távú

gondolkodása megakadályozza a hosszú távú kibontakozást, de legalábbis késlelteti azt. Ezt nevezem én bumeránpolitikának.

— Lehet-e optimális arányt találni a fejlesztési és bérigények között, ha nyugat-európai munkát várnak el közép-ázsiai fizetések mellett?

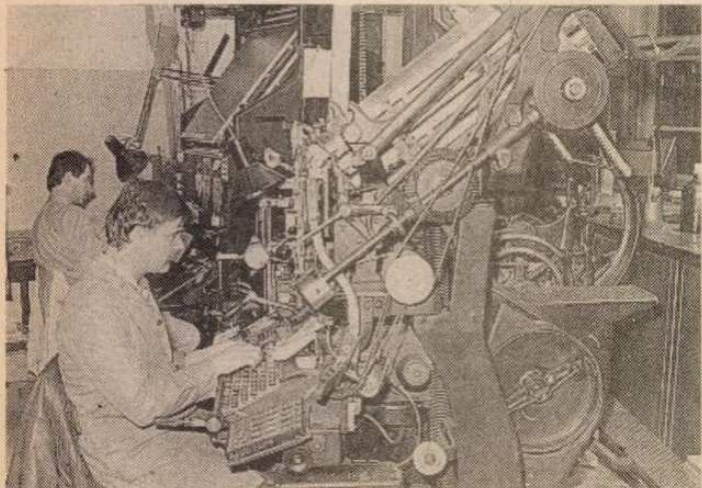
— A posta technikai, műszaki lehetőségei meghatározzák a postai szolgáltatások színvonalát, az európai mércéhez való felzárkózást.

— Kérem, ne mélyedjünk el fejlesztési kérdésekben, hanem végül is zárja le azt a gondolatot, hogy ön miért nem szakszervezeti tag?

— Úgy itélem meg, hogy a szakszervezet igazandiból nem érti a gazdasági feladatokat, ennek megfelelően is áll hozzá. E tekintetben nem tartom szakmailag partnernek. Pontosítok: nem a mi hivatalunkról szölok, még a PDSZ-t sem „kárhoztatom”. A mozgalom keresi a helyét a társadalomban. (Csak a mozgalom? A szerk.) Nagy Sándor szerint is a bomlás és az egyet nem értés jelei tapasztalhatók. Szerintem hely- és szereptévesztés napjait éli ma a mozgalom. Ezt — mint mondtam — már korábban is éreztem. Azt gondolom, hogy a szakszervezetten kívül is konstruktívan, velük együttműködve, ám személyes fenntartásaimat megtartva tudok együttműködni.

— Köszönöm a korrekt tájékoztatást, az interjút.

Hunyor Zsolt



Szedés hagyományos ólombetűkkel



Kényes feladat: ajánlasi ragszámok nyomása

A postaszolgálat jövője Európában szakszervezeti szemüveggel

Az informatika robbanásának időszakában a közvélemény figyelmé elsősorban a távközlés irányába tolódik el; úgy itéli, hogy az információ hordozója a távközlés. Ez az irányzat nem hazai különlegesség, úgy tűnik, Európaszerte eluralkodóban van. 1990. októberében bebizonyosodott, hogy a postaszolgálat jövője Európában szintén élnék érdeklődésre számíto téma lehet. Ezzel a címmel rendezett ugyanis európai konferenciát a németországi WIK — a Hírközlési Tudományos Kutatóintézet, és ezzel a szakemberek érdeklődésének középpontjába helyezte a postai szolgáltatásokat.

A konferencián erőteljesen hallatta hangját a Német Postások Szakszervezete. Hogy állásfoglalásuk súlyát és mélységét érzékelné lehessen, néhány szót magáról a konferenciáról. A németországi kutatóintézet a szervezés során a részvételi felhívást a postai szaksajtóban is közzétette. A várt kb. 100 résztvevő helyett 300-an kívántak a rendezvényen részt venni, Európa helyett az egész világból. Úgy látszik, a postaszolgálat jövője Európában elég érdekes téma ahhoz, hogy Kanadától Új-Zélandig, Japántól az Egyesült Államokig, Ausztráliától Izraelig érdeklődőket vonzzon. Itt voltak a világ azon tudományos intézeteinek, egyeteminek és főiskoláinak képviselői is, amelyeknél postai szakemberképzés folyik. Természetesen a „konferencia” is erőteljesen képviseltette magát, így az Európai Futárszolgálatok Szövetsége, az UNIPOST, az UNITED PARCEL SERVICE stb. Jelen volt olyan postai nagyfogyasztó, mint a Qvelle csomagküldő szolgálat. (Tudják, hogy Németországban a postát igénybe vevőknek is van külön egyesületük? Ők is ott voltak.) De képviseltette magát a Német Postamérnökök Egyesü-

te is. A különböző szűkebben vagy tágabban vett szakmai érdekképviselések mellett jelentős volt a szakszervezetben tömörült postai dolgozók képvisellete. Németországból és Ausztriából 13 szakszervezeti képviselő vett részt a konferencián és a vitákban.

A kétnapos konferencián előadás hangzott el az „Európai nemzeti postaigazgatások reformjairól”, a postaigazgatások együttműködéséről és versenyről, a Holland Posta reformjáról és a reform első tapasztalatairól, szabályozási kérdésekről a német postai szolgáltatások vonatkozásában, különös tekintettel az egységes európai piacra.

Mindezek a szakmai előadások az elkövetkezendő évtizedek postaszolgálatának különböző megközelítéseit tartalmazták, melyek között központi helyet foglalt el a monopólium — annak mértéke és terjedelme, a liberalizálás eddigi megvalósításának a tapasztalatai.

Ezen szakmai anyagok ismeretében adott ki a Német Postás Szakszervezet vezetőségének képviselőjében Horst Kissel is egy állásfoglalást a postai stratégiához, a munkavállalók szemszögéből. Az állásfoglalás természetesen a német szakszervezetek állásfoglalását tükrözi a német postai problémákra. Nem nélkülözi azonban számunkra a tanulságokat, sem tartalmi, sem formai szempontból.

Formailag elismerést érdemel az, hogy a szakszervezet erőteljesen jelen volt, ismertette a munkavállalók álláspontját, képviselte érdekeiket.

Tartalmilag az állásfoglalás 9 tézise arról tesz tanúságot, hogy a szakszervezet az európai gazdasági fejlődési folyamatokba helyezve szemléli és elemzi az általa képviselt postás dolgozók jelenlegi és jövőbeni érdekeit.

Miről szólnak a tézisek?

1. A Német Postás Szakszervezet az ügyfelek és a munkavállalók érdekeiért áll ki.

A Postás Szakszervezet magatartását általában a postapolitikával és különösen a Szövetségi Posta szolgáltatáspolitikájával szemben úgy kell tekinteni, hogy az nem csak a postás munkavállalók szakszervezeti érdekképvisellete, hanem a posta ellátási kötelezettségének a szószólója is. Ez az ellátási kötelezettség teljes mértékű, minőségileg jó, modern postai szolgáltatást jelent. A szakszervezet számára az ügyfelek és a munkavállalók érdekeinek képvisellete nem egymással ellentétes érdekképviselést, hanem egy érmének a két oldalát jelent.

2. A szakszervezet a szolgáltatási választék és a vállalati struktúra javításáért áll ki.

Az első pontban foglalt evidenciára alapozva a szakszervezet soha nem ellenetzte a posta modernizálását, jobban mondvaa a vállalati szerkezet és a szolgáltatási kínálat korszerűsítését. Ellenkezőleg, a múltban gyakran a szakszervezet volt az, amely a felelős vezetőket a gyors cselekvésre sürgette.

3. A Német Posta nem működhet úgy, mint más gazdálkodó vállalat.

Ebben a kérdésben az alábbi alapelveket tartják szem előtt. A Német Posta ellátási kötelezettségét nem szabad veszé-

lyeztetni vagy korlátozni. Ennyiben kell a posta magatartásának különböznie más gazdálkodó vállalat stratégiájától. A szükséges vállalati szintű intézkedéseket a szakszervezettel együttműködve kell előkészíteni és szintén ily módon a döntéseket meghozni. Ezen intézkedéseket nem szabad a szakszervezet nélkül vagy egyetértésének hiányában meghozni. Az intézkedések szociális keménységét a munkavállalók számára előrelőli személyzeti politikával és kiegészítő intézkedésekkel el kell kerülni.

4. A szakszervezet részt kér a jövő alakításában.

A szakszervezet igényt jelent be arra, hogy részt vegyen a postai jövő kialakításában. Már nemcsak azt javasolta, hogy a csomagszolgálatban 24 órás állandó szolgálattal a nagyfogyasztóknak különleges szolgáltatásokat ajánljon, hanem olyan új feladatok megoldásának mérlegelését is, mint csomagletét vagy más klasszikus értelemben vett szállítmányozási feladatok.

Rövid idővel ezelőtt fejtette ki a Postás Szakszervezet a kistéleplések jobb postai ellátására vonatkozó elképzeléseit, amelyek szerint a vállalat olyan koncentrált postahelyeket szervezne, amelyeknél valamennyi postai, távközlési és postatakarék-szolgáltatás igénybevételére lehetőség nyílna.

Egy további kezdeményezés a szállítási szervezeti kérdéseivel foglalkozott. Nem csak és kizárólag környezetvédelmi okokból javasolja a szakszervezet — a vasutasok szakszervezetével egyetértésben — a postai szállítások vasútra történő átszervezésének fokozását.

5. A jövőben is elengedhetetlenek a hosszú távú kizárólagos jogosultságok a posta jövője szempontjából.

Anélkül, hogy egy pillantást ne vetnénk Európára, nem lehet állást foglalni a postai terület fejlődésének kérdésében. A jövőbeni európai postapolitikáról folytatott vitákkal összhangban a Postások Szakszervezete egy valamennyi igényt kielégítő és hosszú távú kizárólagosság-védelem érdekében áll ki, jobban mondvaa a Német Szövetségi Posta bevételeinek védelmében. Ezen okból nem lehet és nem szabad az egyes nemzeti postaigazgatások kizárólagos jogosítványait, monopóliumjait elavultnak tekinteni.

Ellenkezőleg, a bevételek védelme a feltétele — változtatlanul — a közszolgálati feladat ellátásának. Ezért a bevételek védelme nem öncélú, hanem a nemzeti postaigazgatások gazdasági alapját képezi. Feltételét képezi a lakosság egységes feltételek mellett történő egyenletes és kiegyensúlyozott ellátásának. A bevételek védelme nem ellentétes az Európai Gazdasági Közösség szerződésével sem.

Ennélfogva, a postai szolgáltatásokban az európai verseny-szabályok korlátozott alkalmazása indokolt.

A Német Posta vázolt feladatait — és ezt ők tapasztalatból tudják — nem lehet versenykörülmények között végrehajtani. Nyereségorientált cégek arra törekednének, hogy csak a jövedelmező szolgáltatásokat vállalják el. Így mazsoláznák ki egyéni árendeményekkel és védőárakkal a piacot saját javukra és a posta kárára. Nem véletlen az, hogy a „magánfeladótól magáncimzetthez” kategóriában a posta az egyedüli szolgáltató.

6. A postának biztosítania kell az állampolgárok számára az alkotmányos jogokat.

A postai monopóliumról folytatott nyilvános vitákban rendszeresen elsikkad, hogy a posta kötelessége az alkotmányos garanciák szavatolása. Ilyen módon nemcsak kötelessége, hogy a postai szolgáltatást gyakorolja, hanem annak színvonalát tovább kell fejlesztenie. Biztosítania kell az állampolgárok számára a postai titkokhoz fűződő alapvető jogokat.

7. Messzemenő egyetértésre van szükség a szakszervezet és a szakma között a postamonopólium kérdésének megítélésében.

A Postások Szakszervezete a posta és távközlés átszervezését — különválasztását — ismert okokból elutasította. A fejlődés alapján úgy látják, hogy félelmük beigazolódtak. A maguk mögött hagyott nézeteltérés tartalmi megismétlődésére ezen esetben nincs szükség. Ami a postai szolgáltatásokról szóló Európai Gazdasági Közösségi Zöld könyv jelenlegi vitáját illeti, a postás szakszervezet üdvözlí a szakma illetékes

A német postai dolgozók szakszervezetének fenti állásfoglalása nem lehet közömbös számunkra sem. Az új postatörvény társadalmi és parlamenti vitája bizonyosan fel fogja keverni a postai monopólium elfogadásával vagy tagadásával foglalkozó állásfoglalásokat. Ezért nem felesleges magunkat elhelyezni Európában, és megismerni azt, hogy a társszakszervezetek milyen módon kívánják a szolgáltatások skálájának a szélesítését, és egyidejűleg saját munkavállalóinak az érdekeit képviselni.

vezetőinek fellépését a nemzeti postaigazgatások bevételek védelmének érdekében. Ami az ilyen bevételek védelme kialakítását illeti, a szakszervezet álláspontjában vannak eltérések, de sok az egyezés is.

Mint korábban, úgy most is sok problémát jelent a kötelező szolgáltatások kategóriája. A piacon ez kényszerűen egyenlőtlen versenyhelyzetet teremt a posta kárára. Alapkérdésnek tekintí a Postások Szakszervezete annak szükségességét, hogy a nemzeti postaigazgatásokat — európai szóhasználat — általános szolgáltatás ellátásával bízzák meg. Ezen szolgáltatással összefüggő többlétfordítások összegét a postaigazgatások számára bevételek védelme esetén szükséges biztosítani.

8. A szakszervezet az európai egyesülési folyamat keretében hibás fejlődési folyamatok meglétét jelzi.

A Német Postás Szakszervezet támogatja az európai egyesítési folyamatát. Mindazonáltal ezen folyamatban két olyan hibás fejlődési folyamatot lát, amelyek a jövőbeni postapolitika kialakítása során a lakosság többsége és a munkavállalók számára negatív hatást gyakorolhatnak, és ezért kijavításuk szükséges.

Az egyik ezek közül az a jelenség, hogy a munkavállalók szociális jogai még mindig alárendelt szerepet játszanak, a másik viszont az a titkos diplomáciai tevékenység, amelyet az Európai Gazdasági Közösség azon csoportjai, amelyek a postaszolgálat Zöld könyvét állítják össze, a szakszervezetekkel szemben folytatnak, teljesen érthetetlenül. Ez egy félelmetes demokráciahiányt jelent, túl kevés jogosultságot az európai parlament számára igen fontos kérdésben.

Ha néhány állami vezető és magánszolgáltató állandóan a nyugat-európai postaigazgatások még meglévő monopóliumait támadja, akkor az Európai Gazdasági Közösség bizottságának politikai monopólium-állásfoglalásáról kell beszélni. Politikája és demokráciája nem elég legitim.

Ezért az, amit szükségességből tesz, az nem az európai posta és távközlés deregulációja a magánszolgáltatók érdekében, és az emberek, különösen a postai alkalmazottak kárára.

9. A szakszervezet nyitott a fejlődés és az új kihívások előtt.

A 3. pont alatt megfogalmazottak szerint a szakszervezet kész arra, hogy a szakma vállalati szintű döntéseit támogassa, és részt vegyen a szolgáltatáspolitikai kialakításában. Felhívja a szakmát arra, hogy ügyfeleinek olyan különleges szolgáltatásokat nyújtson, amelyek szükségleteikhez igazodnak. Ebben az összefüggésben a szakszervezet üdvözlí a választék szélesedését a tömeges küldemények, a levélpostai küldemények területén, és a szakma azon szándékát, hogy elektronikus levélszolgáltatást vezessen be.

*

— táth —

Külföldi üdülések

A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége 1991-ben is szervez külföldre üdültetést.

Az előkészítés során érthetően elemezni kellett az elmúlt esztendő tapasztalatait. Nem csökkent az érdeklődés az olasz, a görög utakat illetően; sajnálatos azonban, hogy az olasz Rimini, a cseh-szlovák felnőtt- és gyermeklehetőségeket igen szerény mértékben vették igénybe. Az utóbbiak kihasználtsága, a lehetőségek igénybevétele, nagy erőfeszítések árán is csak 70-75 százalékosnak mondható.

Az említettek alapján született az az elhatározás a szövetséghez tartozó szakszervezetek részéről, hogy az idén csak Olaszországba, Cella Ligurebe, valamint Görögországba szerveznek üdülést.

A korábbi sikeres norvég és olasz (Róma) lehetőségeket — a partner szakszervezeti szervek kérésére — részben létszámban, részben tartalomban kellett megváltoztatni. A jövőben csak szakszervezeti tisztségviselők képzését vállalják külföldi társszervezeteink.

Az üdülésekről részletesebben a következőket mondhatjuk el:

Görögországban a 38 fő a 15 napos üdülés során egy hetet Portohellében (Spetses-szigettel szemben lévő üdülőhelyen) a tengerparton, egy hetet pedig Athénban tölt el. A tengerparti tartózkodás alatt sok fürdésre, napozásra és tengeri hajókirándulásokra van lehetőség. (Így el látogatnak az említett Spetses, valamint Yárda szigetére is.) Az athéni tartózkodás során városnézésre, múzeumlátogatásokra kerül sor. A csoport kirándulás

során megtekinti Mikéne, a Szunion-fok, Delfi, Korinthos nevezetességeit is.

A teljes ellátás mellett az ellátás 2-3 ágyas szobákban történik. Ebben az esztendőben az utazás autóbusszal lesz Budapest és Athén között.

Iránvár: 38 100 forint, melyből 2000 forint összegű költőpénz is benne van.

A tervezett időpont: június 15.—július 1-éig.

Olaszország (Celle Ligure) 38 fő részvételével a 15 napos üdülés során Velence megtekintése mellett, az olasz Riviera szép üdülőpartján, Cella Ligureben pihen a csoport. A pihenés mellett lehetőség nyílik kirándulások során Verona, Savona, Rapalló, Santa Margherita, Portofino, La Spezia, Portovenere, Imperia, Genova, San Remo megtekintésére is.

A teljes ellátás mellett az ellátás 2-3 ágyas szobákban történik.

Az utazás Budapest—Velence—Celle Ligure útvonalon autóbusszal történik. Velencéből olasz autóbussz szállítja az üdülőket egy napos ott-tartózkodás után a nyugati partvidékre.

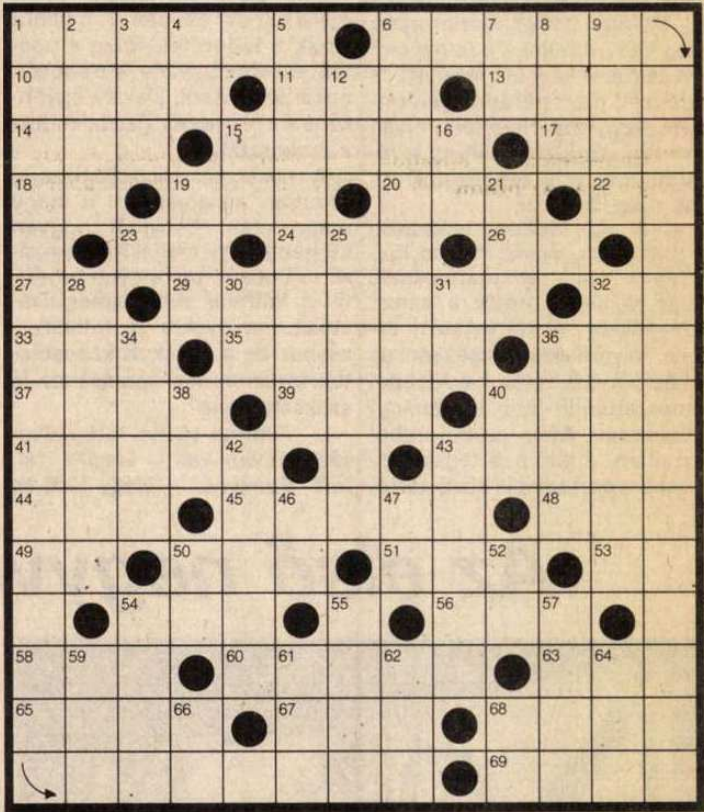
Iránvár: 40 600 forint, mely 3100 forint költőpénzt is tartalmaz.

Időpont: szeptember 4—18.

Az üdülést a szövetséghez tartozó szakszervezetek tagsága részére szervezzük.

Akí kedvet kapott valamelyik üdüléshez, érdeklődjön munkahelyének szakszervezeti bizottságánál, a területi szakszervezeti szervek üdülési felelőseinél.

— sosza —



Franklin Roosevelt mondasát idézzük a vízszintes 6. és a függőleges 1. alatt. Ezt kérjük beküldeni.

VÍZSZINTES 1. Tévériporter (Péter). 6. Az idézet első része. 10. Körültekintően figyelmes. 11. Német névelő. 13. Kreol nép. 14. ... König (ford.). 15. Margarin. 17. Ilona becézett alakja. 18. Idegen tagadás. 19. Kulturális szerv névbetűi. 20. Duplázva híres színész nő személyneve. 22. Juttat. 23. Vigyázó. 24. Eredmény kezdete! 26. Görög betű. 27. Szobrász anyaga. 29. Pontot tesz az alvásra! 32. Francia névelő. 33. Tejtermék. 35. Fejük fölött van. 36. Egyfajta káposcs. 37. Olasz bor. 39. Rész (nép.). 40. Fél-sziget a Szovjet-unióban. 41. Híres francia palota (ford.). 43. Hegedűkészítő család. 44. Hint. 45. Egyfajta sugár. 48. Német betű. 49. Spielberg-figurá. 50. Forradás. 51. Vátesz. 53. Gerő féll. 54. Hegy Bulgáriában. 56. Számos. 58. Petrov társa (ford.). 60. Női név. 63. Hézag. 65. Eszmél. 67. Szülő. 68. Angol szerelem. 69. Mohamedán pap.

FÜGGŐLEGES 1. Az idézet második része. 2. Toledó folyója. 3.

Farmermárka. 4. Erbium. 5. Felém egyenget. 6. Egy korosztály. 7. Most. 8. ... Lanka. 9. Egyik meggyénk. 12. Szovjet repülőgép jelzése. 15. Korrövidítés (ford.). 16. Római pénz. 19. Vacak, ócska. (arg.). 21. ... poetica. 25. Ilyen toll is van. 28. Fogvatartás. 30. Belga és francia gk-jelzés. 31. A nadrágon is van. 32. ... Jakab. 34. Ökörsemete (ford.). 36. Osztrák város. 38. Állati lakhely. 40. Hosszmérték (róv.). 42. Alkotórész. 43. Üdülőhely Svájcban. 46. Lángol. 47. Rosszalló szócso. 50. Csapadék. 52. Ásvány. 54. Kikötőváros a Balti-tenger partján. 55. Lábbeli. 57. Igen kemény fém. 59. Keverten lel 61. Tanács németül. 62. Kalória (róv.). 64. Női név. 66. Kötőszó. 68. Kínai hosszsmérték.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: április 20. Előző rejtvenyünk helyes megfejtése: ... azt nem lehet újra kezdeni, azt csak folytatni lehet. Könyvtalványt nyertek: Beszédes Csabáné (Szentés); Hüse Jánosné (Debrecen); Németh Ilona (Celdömölök); Tóth Lászlóné (Szeged).



Még lógnak a szeren

A szakosztály jövője az eredményességén múlik

Az asztaliteniszezők mellett a női tornászokra lehetnek a legbüszkébbek a postások, annak ellenére, hogy furcsa évet zártak a lányok. Egy káprázatos sorozat szakadt meg tavaly: hét csapatbajnoki aranyérem után ezúttal „csak” a második hely jutott nekik. (Ennél hosszabb győzelmi szériát csak a hajdani elődök mondhatnak magukénak. A Postás SE hölgyei 1942 és 49 között megszakítás nélkül nyolcszor nyerték meg a hazai csb-t.)

Mindenki elégedett lenne ezzel az eredménnyel, kivéve a Postás versenyzőit és vezetőit. Hiába no, a sikert könnyen megszokja az ember.

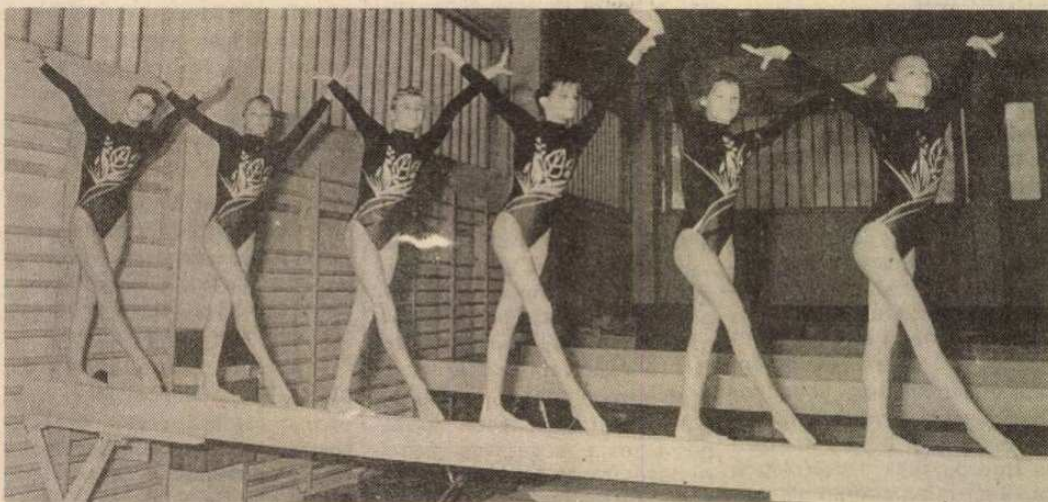
Tudomásul kell venni, hogy a generációváltás nem megy egyik napról a másikra — érvel Benke Attiláné szakosztályvezető. — Csisztu Zsuzsa szeptembertől Amerikában tanul ösztöndíjasként, Ladányi Andrea pedig befejezte a versenyzést. A többiek még nagyon fiatalok, és idő kell, amíg megszerzik a szükséges versenytapasztalatot.

Mire számíthatunk az idei csb-n?

A szakosztály dobogós hely megszerzését tűzte ki célul. Vannak, akik ezt keveslik, de ne feledjük el, biztosra menni a tornában sem lehet. Elég egy sérülés vagy más, előre nem látható esemény, és oda az álomunk.

Az egyesület ügyvezető elnöke, Bottyán János szerint azért meg kell próbálni a bajnoki cím visszaszerzését, ha feszített is ez a terv, mert paradox helyzetben van ma minden olyan sportág, amely teljesített a közelmúltban és a szponzorok adnak még rá pénzt.

A mai időkben kevesebb a tolerancia, egyre inkább igazolnunk kell támogatónknak, hogy jó helyre adják a pénzt, ugyanakkor a támogatás értéke folyamatosan csökken az infláció miatt, tehát kevesebből kényserülünk jobb eredményt fölmutatni. Más szempontból közelítve, a torna a legszínvonalasabb sportágaink közé tarto-



A '90-es évek csapata lesz

zik, itt kell a kirakatba tenni valami látványosat. Ezért nem engedhetünk a már elért színvonalból.

— Ez logikusnak hangzik, de megvannak-e a feltételek ezekhez a szigorú igényekhez?

— Sajnos, szinte minden nap szembe találjuk magunkat olyan váratlan tényezőkkel, amelyek egytől egyig ellenünk dolgoznak, anyagi, szakmai téren egyaránt.

Kiderült, február közepén még nem volt költségvetése az egyesületnek, így értelemszerűen a tornaszakosztálynak sem. Elsősorban az állami támogatás mértéke volt akkor ismeretlen. Az előzetesen tervezett szerint 3,8 millió kellene minimálisan, de csupán 3 millióra látják a fedezetet, főleg a postás sportalapítvány létrehozói-
nak a jóvoltából. (Tavaly egyébként 4,1 millióból gazdálkodott a szakosztály.)

A dicséretes visszafogottság azonban kérdőjeleket is hagy maga után. Ennyiből hogyan kerítenek egy mellékfoglalkozású női edzőt, és hogyan teljesíti a külföldi versenymeghívásokat, amelyekre a rutinszerzéshez és a kialakult kapcsolatok törlesztéséhez is szükség lenne?

— Papíron nyolc főfoglalkozású edzőnk van — kezdi a „leltárt” Benkené. — Négy férfi és

négy nő. Azonban én nyugdíjba mentem a múlt év végén, két kolléganőm pedig gyeden van. Az arányok enyhén szólva nem ideálisak, és ennek különös jelentősége van nálunk, hiszen edzőpáros szisztémával dolgozunk. Minden versenyzőnek van férfi és női edzője, ami a mai akrobatikus női tornában nélkülözhetetlen. Tovább súlyosbíthatja a helyzetünket, hogy a vb-felkészülés idején egy újabb páros — Fenyvesiné Fedor Ágnes és Osztie Géza — kiesne a teljes értékű klubmunkából, mivel akiknek válogatottjaik vannak, azok a keretdézéseken a saját embereikkel dolgoznak. Így aztán jóformán el is fogytak az edzőink. Elengedhetetlen tehát legalább egy mellékfoglalkozású edzőnő beállítását.

A külföldi kapcsolatok megtartása szintén nem mellékes. Az utazási költségek viszont folyamatosan növekednek. Kapnak meghívást többek közt Amerikából, de teljesen reménytelen a kijutás. A spanyolok az előlimpiára szóló meghívót küldtek. Ha igaz, az úti-költséget is állják. Ha pedig visszafelé jövet „be tudnának ugrani” a klub régi partnereihez Svájcba, akkor azért adódna alkalom egy kis nemzetközi rutinszerzésre.

Ha mégsem sikerülne megállapodni a külföldiekkel, ak-

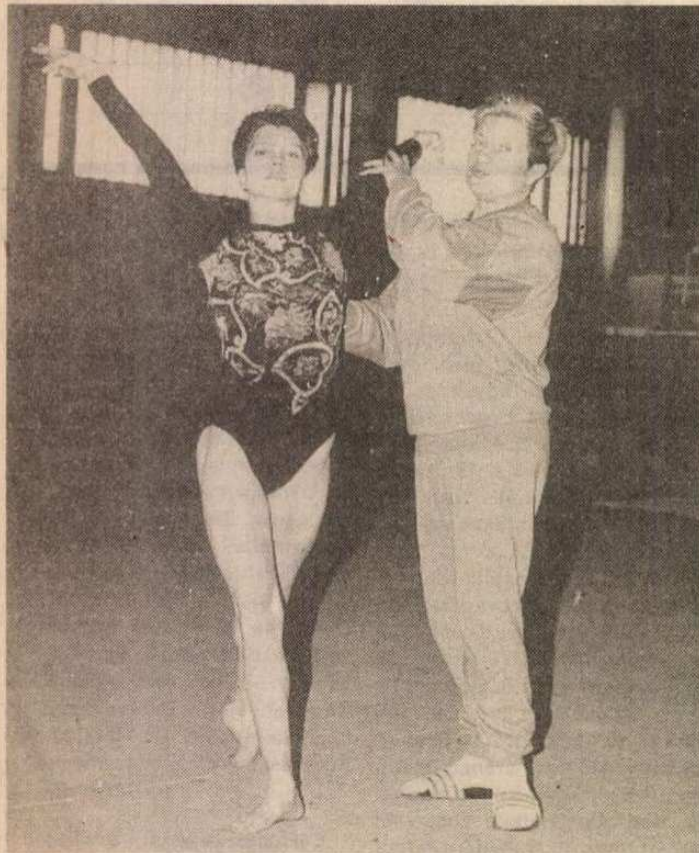
kor... akkor, ahogy a klubelnök fogalmazott: nem marad más választás, koldulni fog az elnökség és a szakosztály. Benkené a sportolók szüleit is mozgósítani próbálja, szerezzenek támogatást munkahelyi vagy egyéb kapcsolataik révén, akik a sportalapítványba pénzt adnának, kifejezetten a torna megsegítésére.

A sportág jövője az eredményességén múlik — tekint előre Benkené. — Ha válogatottjaink nem jutnak ki az olimpiára vagy esetleg ott nem szerepelnek jól, akkor szomorú idők következnek. Az országban uralkodó szemlélet és a gazdaság lerobbant állapota miatt Barcelona után erősen szelektálni fognak a szponzorok. Csak a bizonyítottan eredményesek számíthatnak támogatásra.

Am ez a szemlélet minket mindenképpen sújtani fog. A Postásé az országban a legnépesebb szakosztály, kifejezetten utánpótlás-nevelő bázisnak számítunk. A támogatás drasztikus csökkenése egy esetlegesen halványabb esztendő után a legfőbb erényünket, a folyamatos nevelőmunkát béníthatja meg. Szakosztályunk a maga családis légkörével önmagában is érték. Erre vigyázni kell, mert csak így érdemes dolgozni.

Szabó Jenő

Az első negyvenkét év letelt



Molnár Andreával, a közeljövő várható nagy versenyzőjével

Nyugdíjas lenne? Egyáltalán nem úgy néz ki Benke Attiláné, a hajdani válogatott Balikó Györgyi. Csupa mosoly, dinamizmus, hallatlan aktivitás jellemzi. Persze, közhelynek hat mindez, ám mégis ilyennek láthatja mindenki a postás tornászlányok — immár egykori — vezetőedzőjét.

1949-ben jött a klubhoz sportolni. Hogy nem hiába, arra ta-

lán a legjobb példa, már 15 évesen tagja volt a helsinki olimpiára készülő válogatott keretnek. Ez abban az időben komoly rangot jelentett. Többszörös magyar bajnok volt, ezüstérmet szerzett csapatban a budapesti főiskolai vb-n, majd — váratlan vargabetűvel — épitész-mérnök lett.

Am a szíve egy évtized után visszahúzta a tornaterembe. Edző lett, később versenyző. Hogy egyiknek sem akármilyen, azt ma már bizton állíthatjuk. Edzőként olyan tanítványokra lehet büszke, mint Császár Mónika, Flander Erika, vagy az utóbbi évek sikercsapatából Ladányi Andrea és Csisztu Zsuzsa. Az edzőből később vezetőedző lett, és „országglása” idején a Postás SE lányai valóban uralták a hazai tornabirodalmat.

A versenybírói szerepkörben is sokra vitte. A hetvenes évek elején nemzetközi minősítést szerzett, majd 1979 óta a magyar női tornasport első számú versenybírója a világeseményeken. Közben 1985-ben beválasztották az Európai Torna Szövetség technikai bizottságába, mindjárt alelnöknek. Ezek után szinte természetes, hogy a honi tornaszövetség elnökségének is tagja.

A klubtól szerencsére nem válik meg, csak az edzői tevékenységtől. Bár, amennyire ismerjük, attól sem tud egészen. Ha szükség lesz a segítségére, a szerek mellett is számíthatnak rá a kollégái. Afféle menedzser-szakosztályvezetőként vág neki a következő negyvenkét esztendőnek...

(i)

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levél cím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: GRICSE RNÉ HESZKY ENIKŐ elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
91-1026. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0866-1766

1 2 4 8 16 * * *

Felhívás!

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy szerezzenek hirdetőket lapunk részére.

Egy egész nyomtatott oldalas hirdetés

ára: 60 000 forint,

féloldalal: 30 000 forint,

negyedoldalal: 15 000 forint.

Az ezeknél kisebb terjedelmű hirdetések árai az elfoglalt felületek arányában csökkennek.

A hirdetési összeg 10 százaléka szervezői jutalék!

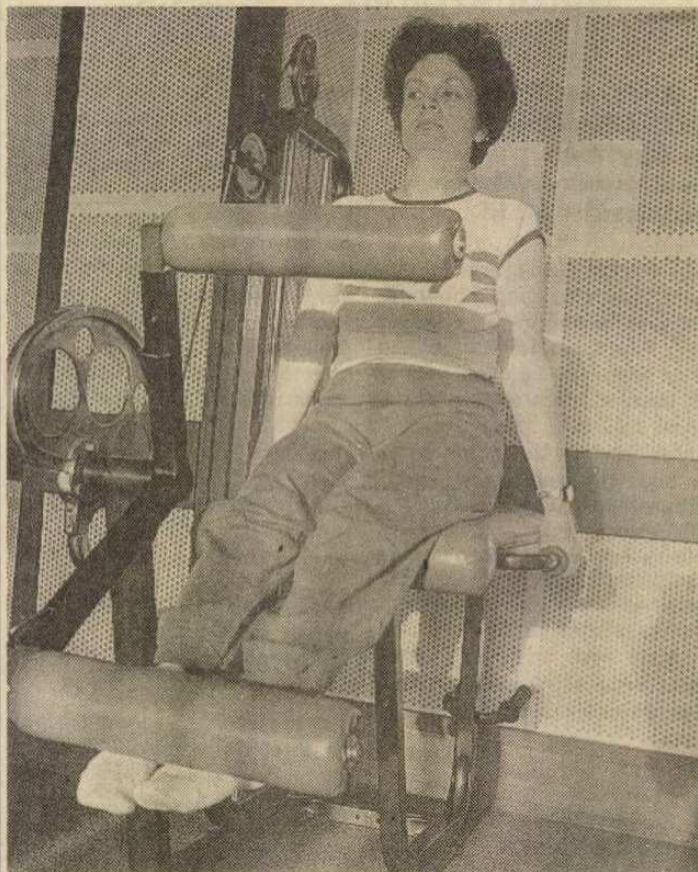
Kedvezményes apróhirdetés bármilyen témában 30 szög 100 forint.

Részletes felvilágosítás a szerkesztőségben (Budapest XIV., Cházár András utca 13.). Telefon: 142-8777, 147-7754.

Szerkesztőség



Felnőtteknek, gyerekeknek



A Helyközi Távbeszélő Igazgatóság 270 000 forint és iskolás korú gyermekek tagsági igazolvány felcserélőtermét alakított ki mutatásával ingyen vehető épületének VII. emeletén. A klubban folyó munkát gáltatásait. szakképzett edző irányít- — kerek —

